

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

ՀՀ-ի Ընտրական Հեղինակությունը՝ Հայաստանի 880 Հազար Աղքատները

Ժողովրդավարական հասարակարգերու մէջ գործող կուսակցութիւնները կը ներկայացնեն տուեալ երկրի ժողովրդային այս կամ այն շերտերու շահերը եւ ընտրութիւններու ընթացքին իրենց ձայները կ'ապահովեն ժողովուրդի այն խաւերէն, որոնց օգտակար դառնալու համար աշխատած են տարիներու ընթացքին:

Օրինակի համար, հոս Ամերիկայի մէջ Հանրապետականները ընդհանրապէս կը պաշտպանեն հարուստ դասակարգի շահերը, իսկ Դեմոկրատները ճանչցուած են որպէս միջին եւ աղքատ դասակարգի շահերու պաշտպան կուսակցութիւն: Երկուքն ալ իրենց քուէներու մեծ մասը կ'ստանան համապատասխանաբար այդ խաւերէն:

Հայաստանի մէջ քաղաքական այս հասկացութիւնները շրջուած են: Սերժ Սարգսեանի գլխավորած Հանրապետական կուսակցութիւնը իր ամբողջ ներուժը կ'օգտագործէ փոքրաթիւ մեծահարուստներու շահերը պաշտպանելու համար, սակայն ընտրութիւններու ընթացքին իր ստացած քուէներու մեծագոյն մասը կ'ապահովէ ժողովուրդի աղքատ դասէն՝ քսան տարիէ իշխանութիւնը պահելով իր ձեռքերուն մէջ:

Վերջին օրերուն հրապարակուեցան երկու զեկոյցներ, որոնք կու գան զիրար ամբողջացնելու: Ապրիլին տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրութիւններուն վերաբերեալ Եւրոպացի դիտորդները հրապարակեցին իրենց վերջնական զեկոյցը, ուր կը յայտնուի թէ, ընտրութիւններու ընթացքին համատարած կաշառքի բաշխումը եկած է ստուերելու ընտրութիւններու արդիւնքները: Երկրորդ զեկոյցը կը վերաբերի աղքատութեան մակարդակին: Պաշտօնական տուեալներով Հայաստանի ժողովուրդի մէկ երրորդը՝ 880 հազար մարդ աղքատ է: Այս թիւը մօտ է քուէներու այն թիւին, որ ՀՀ-ն ստացաւ վերջին ընտրութիւններու ընթացքին:

Որդեգրուած ձեւը մէկն է: Նախ ժողովուրդը աղքատութեան մատնել, տարիներ շարունակ պահել այդ վիճակի մէջ եւ ապա ընտրութիւններու ընթացքին 10 հազարական դրամով (20 տոլար) գնել անոնց ձայները:

ՀՀ-ն գտած է միաժամանակ իշխանութիւնը պահելու գաղտնիքը՝ Հայաստանի 880 հազար աղքատները դարձնելով իր քուէներու գլխավոր շտեմարանը եւ ընտրութիւններուն ընտրութիւն՝ առանց մեծ դժուարութեան ապահովելով անոնց ձայները:

«ՄԱՍԻՍ»

ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ-ը կը Շեշտէ Հայաստանի Մէջ Ընտրական Գործընթացի Նկատմամբ Հանրային Վստահութեան Պակասը

ԵԱՀԿ Ժողովրդավարական Հաստատութիւններու ու Մարդու Իրաւունքներու Գրասենեակը (ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ) իր վերջնական զեկոյցին մէջ եկաւ յայտարարելու, որ ընտրակաշառքն ու ընտրողներու նկատմամբ ճնշումներու մասին վստահելի տեղեկութիւնները ստուերած են այս տարուայ խորհրդարանական ընտրութիւններու ընթացքը:

Ամփոփելով Ապրիլ 2-ին կայացած ընտրութիւնները՝ դիտորդական առաքելութիւն իրականացուցած կառույցը կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութեան մէջ, մասնաւորապէս, ընդգծած է. - «Հակառակ դրական գնահատականի արժանացած օրէնսդրական բարեփոխումներուն եւ ընտրախախտումները նուազեցնելու նպատակով նոր թեխնոլոգիաներու կիրառման՝ ընտրակաշառքի, քաղաքային ծառայողներու եւ մասնաւոր ընկերութիւններու աշխատակիցներու նկատմամբ ճնշումներու մասին վստահելի տեղեկատուութիւնը ստուերած է ընտրութիւններու ընթացքը»:

Դիտորդական առաքելութեան վերջնական զեկոյցը ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ-ը ներկայացուցած է նաեւ քաղաքական ուժերուն ու քաղաքացիական հասարակութեան ներկայացուցիչներուն:

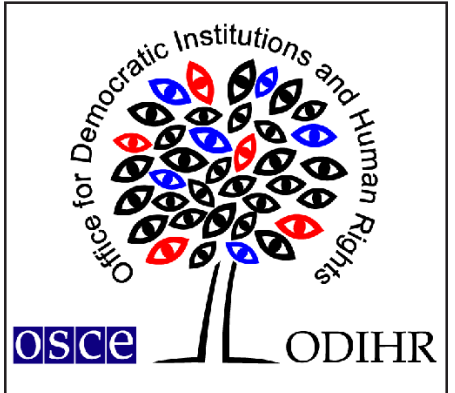
Ընդդիմադիր «ԵԼԲ» դաշինքի պատգամաւոր Էտմոն Մարուքեանի խօսքով ԺՀՄԻԳ-ը արձանագրած է իրականութիւնը. - «Հիմնական փրօպէնները, որոնք եղել են եւ կան՝ ընտրակաշառքների մասսայական բաժանումից մինչեւ ընտրողներին վախեցնելու դէպքերը եւ հսկողին հսկելու դէպքերը, դրանք բոլորը, ըստ էութեան, արտացոլուած են զեկոյցում»:

Պաշտօնական Տուեալներով Հայաստանի Մէջ 880 Հազար Մարդ Աղքատ է

2016 թուականին Հայաստանի մէջ աղքատութեան մակարդակը կազմած է 29.4%՝ 2008-ի 27.6%-ի դիմաց:

ՀՀ Ազգային վիճակագրական Ծառայութեան հրապարակած «Հայաստանի ընկերային պատկերը եւ աղքատութիւնը» զեկոյցի համաձայն՝ շատ աղքատներու տեսակարար կշիռը ամբողջ բնակչութեան մէջ կազմած է 9.8%՝ 2008-ին արձանագրուած 12.6%-ի դիմաց: Ծայրայեղ աղքատութեան մակարդակն ալ կազմած է 1.8%՝ 2008-ին արձանագրուած 1.6%-ի դիմաց:

Ըստ զեկոյցի, 2016 -ին ընդհանուր աղքատութեան մակարդակը աւելի բարձր էր 2008 թուականի մակարդակէն 1.8 տոկոսային կէտով (կամ 6.5% -ով), մինչդեռ ծայրայեղ աղքատութեան մակարդակը բարձրացած էր ընդամենը 0.2 տոկոսային կէտով: Միեւնոյն ժամանակ, տնտեսական ճգնաժամէն ետք աղքատներու թիւը նուազած է 2.9 տոկոսային կէտով՝ 2008-ի համեմատ:

Արձանագրելով Հայաստանի մէջ ընտրական գործընթացի նկատմամբ հանրային վստահութեան պակասը՝ ԺՀՄԻԳ-ը իշխանութիւններուն եւ քաղաքական կուսակցութիւններուն կողմէ քայլեր ձեռնարկել օրէնսդրական դաշտը բարեփոխելու, ընտրութիւններու արդարութեան նկատմամբ հասարակական վստահութիւնը ամրապնդելու, ինչպէս նաեւ հրապարակաւ ձայներու առքուվաճառքը դատապարտելու համար:

«Իրազեկ քաղաքացիներու միաւորում» հասարակական կազմակերպութեան փորձագէտ Սոնա Ղազարեան ըսած է որ, այս զեկոյցէն ետք իշխանութիւնները պէտք է հետեւութիւններ ընեն:

Ընդդիմադիր գործիչ Էտմոն Մարուքեան, սակայն, լաւատես է. «Կասեն՝ այո, թերութիւններ կան, օրէնքներ փոխենք, վերանայենք, փոփոխութիւններ անենք, «Ընտրական օրէնսգիրքը» նորից վերանայենք եւ այլն: Բայց դա ապստարտ է, որովհետեւ թղթային մակարդակում բան փոխել, իսկ իրական կեանքում հարիւր հազարաւոր մարդկանց 10,000 դրամներ բաժանել եւ վերարտադրուել՝ եւ այդտեղ հետեւութիւններ անելու տեղ չեն տեսնում իշխանութիւնների համար»:

Էրտողան Դարձեալ Կը Մեղադրէ Հայկական Սփիւռքը

Թուրքիոյ նախագահ Էրտողան իր ղեկավարած «Արդարութիւն եւ Զարգացում» կուսակցութեան համագումարին իր ունեցած ելոյթի ժամանակ անդրադարձած է Հայաստանի հետ յարաբերութիւններուն՝ հերթական անգամ անոնք պայմանաւորելով հայկական սփիւռքի գործունակ:

Ինչպէս կը հաղորդէ «Արմէնփրես», վկայակոչելով թրքական «Հուրրիյէթ» թերթը, իր կուսակիցներուն առջեւ Էրտողան, անտեսելով այն հանգամանքը, որ թրքական կողմն է Հայաստանի հետ սահմանը փակ պահողը, յայտարարած է, թէ «սփիւռքի ազդեցութեան տակ Հայաստանը փակած է Թուրքիոյ հետ բարեկամական բոլոր ուղիները»:

Որպէս Հայաստանի հետ յարաբերութիւններուն հակակշիռ՝ ան օրինակ բերած է Վրաստանը, որ, ըստ Էրտողանի կարծիքի, կամուրջ կը ծառայէ Թուրքիոյ եւ Արեւմուտքի, ինչպէս նաեւ կովկասեան տարածաշրջանի ու Միջին Ասիոյ միջեւ:

«Այս երկու օրինակները շատ իմաստալից են: Մեզ հետ բարեկամութիւն ընողը կը շահի, իսկ «քէն քշողը» կը կորսնցնէ», - ըսած է Թուրքիոյ նախագահը:

Թուրքիոյ մէջ Հետաքննութիւն Սկսած է Արցախ Այցելած Մտաւորականներուն Դէմ

Ատրպէյճան ալցելող Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մեւլութ Չաւուշօղլու լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին խօսած է այն չորս թուրք մտաւորականներուն մասին, որոնք Սեպտեմբերին ճանաչողական այցով մեկնած էին Արցախի Հանրապետութիւն:

Ատրպէյճանի դատախազութիւնը Արցախ այցելած Թուրքիոյ կանաչներու եւ ձախակողմեաններու կուսակցութեան հիմնադիր անդամ, «Անգարայի մտքի հարթակ» հասարակական կազմակերպութեան ղեկավար Ուֆուք Ուրասը, գրող, հրապարակախօս Սայիթ Չեթինօղլուն, լրագրողներ Ալի Պայրամօղլուն եւ Էրոլ Քաթըրը շրջապատը կալանաւորելու որոշում կայացուցած էր եւ անոնց դէմ յայտարարած է միջազգային հետախուզում:

Ըստ «Haberler» լրատուական կայքի, Չաւուշօղլու նշած է, որ Անգարան մտահոգուած է, որ վերոնշեալ անձիք առանց Ատրպէյճանի հետ հարաբերութիւններու կարգաւորման չեն կարողանալ հարաբերութիւններ կարգաւորել:

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Հայաստանի Ձախողուած Շանքը. «Հագարամեակների Մարտահրավերները» Այս Անգամ Էլ Անբաւարար Գնահատեց

ԱՆԻ ՍԱՅԱԿԵԱՆ

Հայաստանը չի կարող մասնակցել 2018թ. ԱՄՆ «Հագարամեակների մարտահրավերներ կորպորացիայի» ծրագրին՝ անբաւարար ցուցանիշների պատճառով: Այս մասին Tert.am-ին տեղեկացրել են ՀՀ Միջազգային տնտեսական ինտեգրման եւ բարեփոխումների նախարարութիւնից՝ պատասխանելով հարցմանը: 2018 թուականի ՀՄԿ ծրագրերում ընդգրկուելու նպատակով թեկնածու երկրները պարտաւոր են ունենալ անցումային ցուցանիշներ Հագարամեակի Մարտահրավերներ ծրագրի (ՀՄԾ) կողմից սահմանած մի շարք բնագաւառներում: Ծրագրի շահառուները պարտաւոր են ներկայացնել իրենց ցուցանիշները 2017թ.-ի համար մէկ շնչին բաժին ընկնող եկամուտը հաշուարկուած է, որ պէտք է լինի մօտ 1945 տոլար, իսկ 1945 դոլարից մինչեւ 4035 տոլարի դէպքում տուեալ երկիրը համարուած է միջինից ցածր եկամուտ ունեցող երկիր, որի մէջ է մտնում նաեւ Հայաստանը, որտեղ ՀՆԱ-ի մէկ շնչին բաժին ընկնող նուազագոյն եկամտի չափը կազմում է շուրջ 3880 տոլար: Միեւնոյն ժամանակ հաշուի են առնուած ժողովրդավարական իրաւունքների, կորուստների եւ այլ ոլորտների ցուցանիշները:

Դեռեւս 2006թ. ԱՄՆ կառավարութեանն աւելցրելով Հագարամեակի մարտահրավեր կորպորացիան եւ ՀՀ կառավարութիւնը ստորագրեցին համաձայնագիր, որը

ընդգրկում էր հիւղատնտեսութեան ոլորտում կայուն տնտեսական աճի միջոցով նուազեցնել գիւղական աղքատութիւնը: Ծրագրի շահամեայ էր եւ պէտք է աւարտուէր 2011թ. Սեպտեմբերի 29-ին, ՀՄԿ այս դրամաշնորհի ներքոյ ՀՄՀ-Հայաստանի ծրագրի իրականացման համար կատարուած ներդրումը պէտք է կազմէին մօտ 236 միլիոն ԱՄՆ տոլար: Ծրագրի երկրի մայր ջրանցքների հիմնական հատուածների վերականգնման, մեծ կարեւորութեան պոմպակայանների արդիականացման, նոր ինքնահոս համակարգերի ձեւաւորման, ներտնտեսային ջրանցքների վերակառուցման ու Արարատեան դաշտավայրի դրեհատային համակարգի առանձին հատուածների վերականգնման էր միտուած Հայաստանի շուրջ 350 համայնքներում: Սակայն 2009 թուականին ծրագիրը կասեցուեց, կորպորացիայի հաղորդագրութեան համաձայն՝ տնօրէնների խորհրդի որոշման համար հիմք էր ծառայել այն հանգամանքը, որ Հայաստանի կառավարութեան կատարած քայլերը չեն համապատասխանում «Հագարամեակի մարտահրավեր» կորպորացիայի ժողովրդավարական կառավարման չափանիշներին: Կորպորացիայի գլխաւոր գործադիր տնօրէն Ռոզնի Բենտը նշել էր. «Այս որոշման պատասխանատուութիւնը կրում է ՀՀ կառավարութիւնը, որի գործողութիւնները չեն համապատասխանել ծրագրի շարունակական մասնակցութեան համար անհրաժեշտ ցուցիչներին: Հանգամանքը, որ կորպորացիան

չի կարողանալու համագործակցել Հայաստանի հետ գիւղական աղքատ համայնքների համար նախատեսուող ճանապարհների կառուցման գործում, յատկապէս հիասթափեցնող է, քանի որ հենց գիւղական այդ համայնքներն են ապագայում զարգացում ապահովելու»: Սակայն իրականում մարտեան դէպքերը պատճառ դարձան, որպէսզի Հայաստանին զրկեն այս աջակցութիւնից: 2008թ. Մայիսի կէսերին Հայաստանում յետադարձական շրջանում առաջացած իրավիճակը եւ դրանից բխող խնդիրները քննարկուել էին ԱՄՆ-ի Պետքեպարտամենտի Եւրոպայի եւ Եւրասիայի երկրներին ԱՄՆ-ի աջակցութեան համակարգող թոմ Ադամսի հետ Սերժ Սարգսեանի կայացած հանդիպմանը: Ադամսն ասել էր, որ որոշակի մտահոգութիւններ ունեն՝ կապուած ծրագրի հիմքում ընկած չափորոշիչների պահպանման հետ, իսկ Սերժ Սարգսեանը նշել էր. «Մեր ցանկութիւնն է շարունակել գործակցութիւնը «Հագարամեակի մարտահրավերներ» հիմնադրամի հետ»: Նախորդ հնգամեայ ծրագրի աւարտից յետոյ, մասնաւորապէս, վերջին երկու տարիներին Հայաստանը կրկին յայտ է ներկայացնում այդ ծրագրին մասնակցելու համար: Ուշագրաւ է, որ եթէ վերջին 2-3 տարում Հայաստանի Հանրապետութիւնը բաւարարել է չափանիշներին, բայց խորհրդի կողմից առաջնահերթ չի համարուել, ապա այս տարի այն ընդհանրապէս չի բաւարարում: Պատահական գերատեսչութիւնը որոշ ցուցանիշներով անբաւարար լինելը բա-

ցատրում է ոչ թէ յետընթացով, այլ թեկնածու երկրների աւելի արագ աճով, որի հետեւանքով Հայաստանը յայտնուել է աւելի ցածր դիրքում, իսկ որոշ ցուցանիշներով ցածր լինելն էլ, ըստ նախարարութեան, պայմանաւորուած է աղճատուած վիճակագրութեամբ:

«Օրինակ՝ «քաղաքական իրաւունքներ» բաժնում հաշուի առնուած չեն վերջին ընտրութիւնների արդիւնքները, իսկ «հիմնական կրթութեան համակարգում ներդրումներ» բաժնում Հայաստանի ցուցանիշը 0 է, ինչն ակնյայտ սխալ է»: Հետաքրքիր է, թէ ինչ էր ակնկալուած կառավարութիւնը վերջին ընտրութիւնները գնահատելիս: Յիշեցնենք, որ ապրիլեան ընտրութիւնների վերաբերեալ ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ-ի վերջնական գեկոյցում արձանագրուած էր. «Ընտրակաշառքի, քաղձառայողների վրայ գործադրուած ճնշումների, այդ թւում՝ դպրոցներում եւ հիւանդանոցներում, ինչպէս նաեւ որոշ կուսակցութիւնների օգտին ձայն կորզելու նպատակով ընտրողների ահաբեկման մասին պնդումները մթազնել են Ապրիլի 2-ին Հայաստանում անցկացուած ԱԺ ընտրութիւնների ընթացքը»: Այնպէս որ, ամէն ինչ այնքան էլ մաքուր ու արդար չի եղել, որի մասին վստահեցնում են ՀՀ իշխանութեան ներկայացուցիչները: Այս համատեքստում հետաքրքրական է, թէ Հայաստանը ինչպէս է իրականացնելու ՀՀ-ԵՄ շրջանակային համաձայնագրով ստանձնած պարտաւորութիւնները, մասնաւորապէս, կոռուպցիայի վերացման, ժողովրդավարութեան հաստատման եւ այլնի առումով, երբ դրա համար նույնիսկ նախադրեալներ չկան:

«ՀԱՅԵԼԻ»

Էրդողանը՝ Հայաստանին. Սպառնալիք, Թէ՞ Համագործակցութեան Ակնարկ

ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Թուրքիայի նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանն իր դեկավարած «Արդարութիւն եւ զարգացում» (AKP) կուսակցութեան համաժողովում անդրադարձել է Հայաստանի դէմ շրջափակմանը: Էրդողանը յայտարարել է, թէ հայկական սփիւռքի ճնշման տակ Երեւանը յամառօրէն փակ է պահում Թուրքիայի հետ բարեկամութեան դռները, որի հետեւանքով դուրս է մնացել էներգետիկ, առեւտրային ու տրանսպորտային նախագծերից: «Եւ շարունակելու է դուրս մնալ», - ասել է Էրդողանը: Անշուշտ, ճիշտ չի լինի պնդել, որ Հայաստանի եւ Սփիւռքի օրակարգերը նոյնն են կամ, որ գոյութիւն ունի ձեւակերպուած համահայկական օրակարգ, որն ընդհանրական է Հայաստանի ու Սփիւռքի համար: Ինքը՝ Սփիւռքը, մէկ միասնական համակարգ չէ՝ ոչ քաղաքական դիրքորոշումների եւ ոչ էլ արժէքային կողմնորոշումների, մտածողութեան առումով: Ասել կ'ուզենք, որ տեղին չէ խօսել նոյնիսկ Սփիւռքի միասնական դիրքորոշման մասին, նոյնիսկ՝ Թուրքական հարցում: Փաստ է նաեւ, որ հայկական սփիւռքը հիմնականում բացասական է արձանագրութիւններին, որովհետեւ Սփիւռքը, դժբախտաբար, շատ դէպքերում կոնսուլիդացում է հա-

կաթուրքականութեան իռացիոնալ հիմքով: Ի դէպ, հենց այստեղ էլ դրսեւորուած է էրդողանի խօսքի սնանկութիւնը եւ Սերժ Սարգսեանի քաղաքական ռացիոնալութիւնը: Սարգսեանը յստակ գիտակցում էր, որ հայ-թուրքական արձանագրութիւնները, մեղմ ասած, դրական չեն ընդունուած գաղթօճախներում, սակայն ոչ միայն անձամբ շրջազայեց համայնքներում՝ յաճախ քննադատութիւններ ի տարափի տակ ներկայացնելով իր դիրքորոշումը, այլ նաեւ հայ-թուրքական յարաբերութիւններում տուրք չտուեց ճնշիչներին, պատմութեան ինքնիշխան, տասնամեակներով ձեւաւորուած կարծրատիպերին: Սերժ Սարգսեանը կարողացավ յաղթահարել Սփիւռքի դիմադրութիւնը, հայ-թուրքական հաշտեցման գործընթացում ընդգծել Հայաստանի սուբիեկտութիւնը: Մի բան, որ այդպէս էլ չյաջողուեց էրդողանին, որովհետեւ արձանագրութիւնների ոգուն հակադրուող Անկարայի նախապայմանները, նաեւ Հայաստանը մեկուսացնելու շանտաժը, ըստ էութեան, Պաքուի օրակարգն են: Առնուազն ակնյայտ է, որ հայ-թուրքական հաշտեցումը կենսականօրէն ձեւաւորուել էր Անկարային, որովհետեւ լեգիտիմացնում էր նրա

տարածաշրջանային ազդեցութիւնը՝ յատկապէս ռուս-վրացական հակադրութեան ֆոնին: Ժամանակը ցուց տուեց, որ էրդողանը չի կարողանում ձեռք բերել ատրպէյճանական գործօնից: Միւս կողմից՝ հիմա իրավիճակն արմատապէս փոխուած է, որովհետեւ, օրինակ, վերջերս Փութինը դիւանագիտօրէն էրդողանին հասկացրել է, որ ատրպէյճանական թեման չիցկի ռուս-թուրքական օրակարգ: Ի դէպ, գուցէ էրդողանի երեկուայ արտայայտութիւնը ոչ թէ շանտաժ է, այլ իւրօրինակ մեսիջ Սերժ Սարգսեանին, որ եթէ հայկական լոբբիստական կազմակերպութիւնները միջազգային հարթակներում «չըջափակեն» Թուրքիային, ապա Անկարան պատրաստ է մտածել Հայաստանի ապաշրջափակման մասին: Միայն այն հանգամանքը, որ հայկական հարցը շարունակում է մնալ էրդողանի գերազանցած օրակարգում՝ յուշում է, որ Անկարայում հայ-թուրքական յարաբերութիւնների էջը փակուած չեն համարում եւ նման յայտարարութիւններով փորձում են հասկանալ Հայաստանի հարաւոր արձագանքը: «ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

www.massispost.com

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՏԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՐԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՀ խորհրդարանը Մերժած է ԵՏՄ-ԷՆ Դուրս Գալու Մասին «Ելք» Դաշինքի Նախագիծը

ՀՀ խորհրդարանը մերժած է քառօրեայ նիստի օրակարգին մէջ ղրուած Եւրասիական Տնտեսական Միութեանն ղուրս գալու մասին «Ելք» դաշինքի յայտարարութեան նախագիծը: Ազգային ժողովի 76 պատգամաւորներ ղէմ քուէարկած են, միայն 6-ը՝ կողմ:

ՀՀ-ական պատգամաւոր Սամուէլ Ֆարմանեան նշած է. «ԵՏՄ-ԵՄ քննարկումների հետ կապուած պէտք է արձանագրել հետեւեալը՝ ՀՀ-ին յաջողուել է գրեթէ ոսկերչական ճշգրտութեամբ արտաքին քաղաքականութեան ոլորտում առաջ տանել ՀՀ շահերը: ԵՏՄ-ԵՄ արհեստական հակադրութիւնը չի բխում Հայաստանի շահերից եւ վստահ եմ, որ մեզինք ձախ նստած խմբակցութիւնը եւս դա լաւ գիտակցում է»:

«Ելք» խմբակցութեան պատգամաւոր Էտմոն Մարուքեան իր հերթին անդրադարձնալով Ֆարմանեանի ելոյթին ըսած է. «Հակադրութիւն եղել է մեր հանրապետական գործընկերների ներկայացրած փաստարկների մէջ: Ես ձեզ առաջարկում եմ մարզեր այցելել եւ մարզական բացատրել, թէ ինչու են ապրանքներն այսքան թանկանում եւ Յունուարի 1-ից

ինչու են թանկանալու: Մարզկանց բացատրէք, որ Հայաստանը զարգանում է, բացատրէք, որ ապրանքները չեն թանկանում»:

Անոր խօսքով, այս տարիներու ընթացքին չկայ մէկ ուսումնասիրութիւն, որ կը խօսի այն մասին, որ ԵՏՄ-ն օգուտ է Հայաստանին: «Դրա համար էլ տեղի ունեցան ահասարտութիւններ, ու ահաբեկման ֆոնին էլ քննարկուեմ էր մեր նախագիծը: Ձեր կողմից հակառուսական տրամադրութիւններ են Հայաստանում տարածուել, վստահ եմ, որ ՌԴ ձեր գործընկերները հիասթափուած են ձեզանից, որ այդքան հակառուսականութիւն էք տարածում մեր ժողովրդի մէջ»:

Մարուքեան նշած է նաեւ, որ ՌԴ-ի ու իշխանութեան ներկայացուցիչներուն համար Հայաստանը չի դիտարկուել որպէս զարգացող Հայաստան, ՌԴ դաշնակից Հայաստան:

ՀՀ խմբակցութեանն էր միայն Նաղտալեանն ալ նշած է. «Այն եզրահանգումները, որ արուեմ են, թէ թանկացումները կապուած են ԵՏՄ-ի հետ, չկայ որեւէ տնտեսական հիմնարկում դրա վերաբերեալ, որ ներդրումները դրա համար են նուազել»:

Այս Տարի Բանակին Մէջ Մահացած է 56 Զինուորական Ծառայող

2017-ի յունուար-սեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին ՀՀ զինուած ուժերու եւ ԼՂ պաշտպանութեան բանակի մէջ մահացած է 46 զինծառայող: 46 զինծառայողներէն 29-ը ժամկէտային զինծառայողներ են, 17-ը՝ պայմանագրային:

Արձանագրուած մահուան դէպքերէն 17-ը տեղի ունեցած է ՀՀ-ի, 29-ը՝ ԼՂ-ի մէջ: Իսկ եթէ այս 46 դէպքին գումարուին նաեւ հոկտեմբեր եւ նոյեմբեր ամիսներու գոհերը, ապա դէպքերու քանակը կը հասնէ 56-ի շեմը:

Բանակի խնդիրներով զբա-

ղուող «Զինուոր» համակարգող խորհուրդի նախագահ Մարկարիթա Սաջատեանի կարծիքով 56 դէպքը շատ է, բայց պատերազմական վիճակի մէջ գտնուող երկրի համար հասկնալի է:

«Ցաւում եմ, որ 11 ամսուայ մէջ 56 կորուստ ունենք, բայց քանի Ղարաբաղի խնդիրը չի լուծուել, մենք կ'ունենանք նոր կորուստներ: Ես վախի զգացողութիւն ունեմ, որ գնալով գոհերի թիւը կ'աճի», - «Ժամանակ»-ի հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է տիկին Սաջատեանը:

Ինչու Պաշտօնանկ Եղալ Հայկազ Բաղմանեանը

Պաշտպանութեան նախարար Վրգէն Մարգարեան անդրադարձած է ԶՈՒ գլխաւոր շտաբի պետի տեղակալ Հայկազ Բաղմանեանին աշխատանքին ազատելու հարցին:

«Նրա ազատման պատճառը աշխատանքային մի շարք պարտականութիւնների չկատարումն ու թերացումն է», ըսած է Վրգէն Մարգարեան, աւելցնելով, որ Բաղմանեանը աշխատանքին ազատման գեղուցազիր գրած է իր յորդորով:

«Յորդորի պատճառը աշխատանքային պայմանաւորութիւնների չկատարումն է, որը անհամատեղելի է յետագայ համատեղ ծառայութեան հետ», ըսած է ան:

Էտուարտ Նալպանտեան Նախագահական Ընտրութիւններու Ամենահաւանական Թեկնածուն

«Ժամանակ» օրաթերթը կը գրէ. «Յաջորդ տարուայ մարտին Հայաստանի մէջ կայանալիք նախագահական ընտրութիւններու ամենահաւանական թեկնածուն կրնայ դառնալ արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեանը: Չնայած Նալպանտեանի համար նախանշուած էր, որ ան գոնէ մինչեւ յաջորդ տարուայ աշուն պէտք է զբաղեցնէ Հայաստանի ԱԳ նախարարի պաշտօնը եւ այդ կարգավիճակին մէջ կայանակերպէ Ֆրանսախօս երկիրներու գազաթնափողովը, սակայն Նալպանտեանի համար աւելի մեծ պատիւ կ'ըլլայ, եթէ Ֆրանսախօս երկիրներու գազաթնափողովի հիւրերուն ընդունի նախագահի պաշտօնով»:

«Ուրեմն Դու ՌՎ Ես Դարձել, Որ Մէկ Տարուայ Մէջ Չորս Խուկն Բեզ Փորձել Է Տապալել» Մանուչարեանը՝ Մերժ Սարգսեանին

«Ես այդտեղ, բացի խայտառակութիւնից, ուրիշ ոչինչ չեմ տեսնում», - անդրադառնալով Նորքի գինուած խումբի գործին՝ «Առաջին Լրատուական»-ի հետ զրոյցի ընթացքին ըսած է «Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամ Աշոտ Մանուչարեանը:

Դատական վերջին նիստին հրապարակուեցաւ Արթուր Վարդանեանի եւ Վահան Շիրիխանեանի զրոյցի ձայնագրութիւնը, ուր կը յիշատակուի պաշտպանութեան նախկին նախարար Սէյրան Օհանեանի անունը եւ ըստ հոլթեան անոր առնչութիւնը խումբի գործողութիւններուն:

Աշոտ Մանուչարեան անդրադառնալով Օհանեանի հարաւոր կապին ըսած է. «Ինչո՞ւ միայն Սէյրան Օհանեանին, թող այդ նոյն գործով նոյն միկրոֆոնը կապէին այդ աղջնակի պոչից, Արթուր Վարդանեանին էլ հետը դնէին՝ թող մօտենային ՀՀ ցանկացած կառավարողին ու այնպէս անէին, որ մարդն ազնիւ խօսէր: Բոլորը կ'ասէին, որ Սերժը կործանում է երկիրը: Եւ ամենակարեւորը՝ ցանկացածին դիմես հարցնես՝ ո՞նց անենք, որ Հայաստանում ինչ-որ բան փոխուի, կասի՝ կրակելով, ու կը տայ հենց առաջին ղէմքերի անունը»:

Մանուչարեան աւելցուցած է. «Գործի մասնակիցներից շատ շա-

«Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամ Աշոտ Մանուչարեան

տերին ճանաչում եմ՝ Շիրիխանեան, Գառնիկ Մարգարեան, Խաչիկ Աւետիսեան, Վոլոդեա Առաքելեան՝ բոլորը երկիրն նուիրուած մարդիկ են: Ես վերցնում եմ վատթարագոյն՝ իրօք այդ բոլոր մարդիկ ուզել են Սերժ Սարգսեանին տապալեն, այդ դէպքում պէտք է դատարանը պատասխանի հարցին՝ ինչո՞ւ: Ասենք թէ Սամուէլ Բաբանեանի, Ժիրայր Սեֆիրեանի, «Սասնա ծռերի», Նորքի խումբը փորձել են քեզ տապալել, ուրեմն դու ով ես դարձել, ի՞նչ կեանք ես վարել, որ չորս խումբ քեզ փորձել է տապալել: Նրանց գործողութիւնը կոչուած է գործողութիւն ծայրաստիճան անհրաժեշտութեան պարագայում:

Վահագն Խաչատրեան

«Եթէ Կառավարութիւնը Կանխատեսում Է 4,5 Տոկոսի Աճ, Ինչո՞ւ Չի Բարձրացնում Թոշակներն Ու Աշխատավարձը»

Հայաստանի կառավարութիւնը 2018 թուականի համար 4,5 տոկոսի տնտեսական աճ նախատեսելով յոյսը դրած է մի քանի հանգամանքի վրայ: Այս մասին, NEWS.am-ի թղթակցի հետ հարցազրոյցի ընթացքին ըսած է Երեւանի նախկին քաղաքապետ, տնտեսագէտ, ՀԱԿ անդամ Վահագն Խաչատրեանը:

«Նախ դրսի գործօններն են՝ կապուած այն ապրանքների կամ հումքի հետ, որոնք արտահանուած են, երկրորդ գործօնը Ռուսաստանն է, որտեղ մինչեւ 2 տոկոս տնտեսական աճ է նախատեսուում, որն իր հերթին պայմանաւորուած է համաշխարհային շուկայում նաւթի գներին կայունացումը մակարդակով: Երրորդն իհարկէ տրանսֆերներն է, որոնք էլի շարունակուած են դեռեւս աճել. այս տարի 10-15 տոկոսի աճ կը լինի: Այս ամէնը ըստ կանխատեսումների, եկող տարուայ տնտեսական աճի հիմքեր է տալիս», - ըսած է ան:

Այդուհանդերձ, Վահագն Խաչատրեանի կարծիքով, այդ գործօնները բաւարար չեն տնտեսական աճ ապահովելու համար. «Ներքին ռեսուրսների օգտագործման անհրաժեշտութիւն կայ: Ես նկատի ունեմ մեր տնտեսութեան արդիւնաւէտութեան բարձրացում, աշխատանքի արտադրողականութեան բարձրացում, նոր աշխատատեղեր, որոնց վերաբերեալ ես լաւատես չեմ: Բայց մի ուրիշ խնդիր է

Երեւանի նախկին քաղաքապետ, տնտեսագէտ Վահագն Խաչատրեան

առաջանում, եթէ նոյնիսկ այդ ամէնն իրականութիւն դառնայ, ուղղակի էր դէպքում կառավարութիւնն ինչո՞ւ չի կանխատեսում աշխատավարձերի բարձրացում, կենսաթոշակների բարձրացում, սոցիալական նպաստների բարձրացում: Քանի որ եթէ իրականութիւն դառնայ գնաճի 4,5 տոկոս ցուցանիշը, կամ 4 տոկոսը, կամ նոյնիսկ 3 տոկոսը, մեր քաղաքացիների եկամուտների նուազում կը լինի, քանի որ աշխատավարձի կամ կենսաթոշակի աւելացում չկայ: Հակասութիւնը սա է, որի պատասխանը ցաւօք սրտի կառավարութիւնը մինչեւ օրս չի տալիս», - շեշտած տնտեսագէտ Վահագն Խաչատրեան:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանը Մինչեւ 176 Միլիոն Եւրոյի Աջակցութիւն Պիտի Ստանայ ԵՄ-Էն

Հայաստան-Եւրոմիութիւն նոր ստորագրուած համաձայնագրի առաջնային նպատակը տնտեսական եւ առեւտրային հարցերու մէջ Հայաստան-Եւրոմիութիւն առեւտրային յարաբերութիւններու բարելաւումն է: Այդ մասին «Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է Տնտեսական զարգացման եւ ներդրումներու փոխնախարար Գարեգին Մելքոնեանը:

«Հիմնական առաջնային ուղղուածութիւնը, դա այն յարաբերութիւններն են, որոնք վերաբերում են ԵՄ-ՀՀ առեւտրին, դրանց դիւրացմանը եւ մեր հետաքրքրութիւնների հիմնական ուղղութիւնը, քննարկուած հարցերի թիրախը եղել է նա, որպէսզի մեր տնտեսաբար ուղղութիւնները հարկաւորութիւնները դէպքի Եւրոպական միութիւն ունենայ աւելի հասանելի, տեսանելի, կանխատեսելի իրաւական կարգաւորումների փաթեթ», - ըսած է փոխնախարարը:

Մելքոնեանի խօսքով՝ համաձայնագիրը նաեւ շատ կարեւոր է ներդրումային համագործակցու-

թեան տեսանկիւնէ:

Իսկ հարցին, թէ համաձայնագրով Եւրոմիութեան ինչ ծաւալի աջակցութեան մասին է խօսքը, Մելքոնեան պատասխանած է. - «Թուն համաձայնագիրը, որպէս այդպիսին, գումարի ծաւալ չի նախատեսում, եւ համաձայնագրով գումարային թիւ չէք տեսնի, այն պարզ պատճառով, որ Եւրոպական միութիւնը նմանատիպ փրանսաւորում իրականացնում է տարբեր գործիքներով: Տուեալ պարագայում մենք քննարկում ենք եւ գրեթէ վերջնական համաձայնեցման փուլում ենք արդէն գտնուում Միասնական աջակցութեան շրջանակ կոչուող փաստաթղթի շուրջ, որը որ 2017-2020 թուականների համար Հայաստանի աջակցութեան ընդհանուր ծաւալը, որ վերաբերում է երկկողմ պայմանաւորուածութիւնների փաթեթին, 144-ից 176 միլիոն եւրոյի սահմաններում է: Յատուկ ընդգծեմ, որ այստեղ որեւէ վարկային միջոց չկայ»:

Ալիեւ. Ղարաբաղի Հարցի Մէջ «Սթաթուս Քոն» Պէտք Է Փոխուի

Լեւոնային Ղարաբաղի հարցին մէջ «սթաթուս Քոն» պէտք է փոխուի, եւ հակամարտութիւնը պէտք է կարգաւորուի ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան Խորհուրդի բանաձեւերու ծիրէն ներս, յայտարարած է Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը՝ ելոյթ ունենալով Պաքուի մէջ ընթացող «Ասիայի սիրտը - Իթանպուրէան գործընթաց» համաժողովին:

«Ատրպէյճանի տարածքի մէկ հինգերորդը գրաւուած է: Մեր բնակավայրերը, մզկիթները աւերուած են: «Սթաթուս Քոն» պէտք է փոխուի, ինչը բազմիցս ընդգծած են ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի համանախագահները: Ղարաբաղեան հակամարտութիւնը պէտք է կարգաւորուի ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան

խորհուրդի բանաձեւերու ծիրէն ներս», - ըսած է Ատրպէյճանի նախագահը:

Ղարաբաղեան հակամարտութեան հարցը Նոյեմբերի Պաքուի մէջ քննարկած են նաեւ Ատրպէյճանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարները: «Ասիայի սիրտը - Իթանպուրէան գործընթաց» համաժողովին մասնակցելու նպատակով Ատրպէյճանի մայրաքաղաք ժամանած թրքական դիւանագիտական գերատեսչութեան ղեկավար Մելուրթ Չաւուշօղլուն յայտարարած է, թէ Թուրքիան քայլեր պիտի ձեռնարկէ զարաբաղեան խնդրի կարգաւորման եւ «Ատրպէյճանի գրաւուած տարածքները ազատագրելու» համար:

Թրքական Օդանաւային Ընկերութիւնը Կը Նախատեսէ Թռիչքներ Իրականացնել Հայաստան

«Թրքական օդանաւային ընկերութեան» (THY) գլխաւոր տնօրէն Իլքեր Ալճըն յայտարարած է օդանաւային ընկերութեան նոր ուղղութիւններու նախագիծերուն մասին:

Թրքական «Airlinehaber» կայքի փոխանցմամբ, THY-ի ղեկավարը շեշտած է, թէ կը նախատեսեն թռիչքներ իրականացնել Հայաստան: «Դէպի Հայաստան Թուրք-Խալէն միայն «Atlasglobal»ը թռիչքներ կ'իրականացնէ: Կը նախատեսենք մենք ալ թռչիլ Հայաստան», -

ըսած է ան:

Նշենք, որ այս տարի Յունիսէն սկսեալ, դէպի Հայաստան պէտք է թռչէր թրքական «ըուքոսթըր» «Պեկասուս» օդանաւային ընկերութիւնը, սակայն անհասկնալի պատճառներով այն չեղարկուած է:

Իսկ 2013 թուականի ապրիլին «Նարեկավանք Թուրք» կազմակերպած էր Երեւան-Վան ուղիով թռիչք, սակայն վերջին պահին այդ ալ անհասկնալի պատճառներով չեղարկուած էր:

Թուրքիոյ մէջ Հետաքննութիւն Սկսած Է

Շարունակուած էջ 1-էն

ճանի թոյլտուութիւնը ունենալու եւ առացն տեղեակ պահելու թրքական իշխանութիւնները, մեկնած են Արցախ:

«Անօրինական կերպով ատրպէյճանական տարածք մուտք գործելը յանցանք է, - նշած է Չաւուշօղլուն: Մանաւանդ եթէ հաշուի առնենք, թէ որքան զգալուն հարց է զարաբաղեան հիմնախնդիրը: Երբ դեռ յարակից չ'ըջաններն ալ գրաւման մէջ են: Ահա թէ ինչու

մենք եւս հետաքննութիւն սկսած ենք, երբ Ատրպէյճանի մէջ հետաքննութիւն սկսաւ Ղարաբաղ մեկնած նշեալ անձերու նկատմամբ: Անոնք արդէն հրաւիրուած են դատարան՝ ցուցմունքներ տալու: Այդ մարդիկ նոյնիսկ զանգահարած են ինձի եւ ըսած, որ չեն գիտակցած, թէ յանցանք կը գործեն: Ես ալ ըսի, որ ատոր համար պիտի բացատրուի ինչն տալ ատրպէյճանական իշխանութիւններուն: Ի վերջոյ, տարրական դպրոցի աշակերտներ չեն: Անոնք թէեւ նշած են,

Արցախ Այցի Ընթացքին Սերժ Սարգսեանին Ցոյց Տուած Են Նոր Գաղտնի Զէնքը

Նախագահներ՝ Սերժ Սարգսեան, Բակո Սահակեան եւ ԳԳ պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեան կը հետեւին Գործընթացային խումբի կիրառման

Հայկական երկու հանրապետութիւններու ռազմական համագործակցութեան եւ գործողութիւններու համադրման բազմակողմ ծրագրի ծիրէն ներս, 1-էն 4 Դեկտեմբեր օրերուն Պաշտպանութեան Բանակ այցելած է Սերժ Սարգսեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը: Աշխատանքային այցի ընթացքին նախագահները եղած են նաեւ ռազմական նշանակութիւն ունեցած շարք մը կառույցներ եւ ծանօթացած հակառակորդին առաւել արդիւնաւէտօրէն հակադէյլու նպատակով ստեղծուած եւ ՊԲ-ի մէջ ներդրուած շարք մը՝ բացառապէս եւ հանրապետական ոչ ենթակայ նորամուծութիւններու, խրախուսել նշուած եւ յարա-

կից գործընթացներու մէջ աչքի ինկած եւ առաւելագոյն ներդրում ունեցած զինծառայողները:

Անոնք մասնաւորապէս այցելած են «Ասպարէզ» ռաւտմանական կեդրոն, ուր անոնց ներկայացուցած են հայկական արտադրութեան նոր գինքերու տեսակները, որմէ ետք աշտարակէն հետեւած են անոնց կիրառման ընթացքին:

Աշխատանքային այցի ընթացքին, հայկական երկու հանրապետութիւններու ռազմաքաղաքական ղեկավարութեան կողմէ յարգանքի տուրք մատուցուած է նաեւ խորհրդային միութեան կրկնակի հերոս, մարշալ Յովհաննէս Բաղդամեանի յիշատակին, որու 120-ամեակը լրացաւ Դեկտեմբերի 2-ին:

Նալպանտեան Ընդունած Է ՍԾՏԶԿ Գլխաւոր Քարտուղարը

Սեւեռովեան տնտեսական համագործակցութեան կազմակերպութեան Խորհրդարանական վեհաժողովի (ՍՄՏԶԿ ԽՎ) ծիրէն ներս կազմակերպութեան կանոնադրութեան եւ սկզբունքներուն հակառակ գործելու որոշ փորձեր վնասակար են եւ հարուած կը հասցնեն կառույցի հեղինակութեան: Այս մասին յայտարարած է Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեանը՝ երէկ ընդունելով ՍՄՏԶԿ գլխաւոր քարտուղար Մայքլ Քրիսթիտիսը:

Նալպանտեանը նշած է, որ Հայաստանը կը կարեւորէ տարածաշրջանային տնտեսական ընդլուծման գործընթացները եւ այդ սկզբունքով առաջնորդուելով, աշխոյժօրէն կը մասնակցի ՍՄՏԶԿ շրջանակէն ներս ընթացող բազմաոլորտ համագործակցութեան:

Քրիսթիտիսը գոհունակութիւն յայտնած է ՍՄՏԶԿ շրջանակէն ներս Հայաստանի աշխոյժ ներգրաւուածութեան կապակցութեամբ:

Արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութեան փոխանցմամբ՝ զրուցակիցները անդրադարձած են Սեւեռովեան տնտեսական համագործակցութեան կազ-

մակերպութեան ներս Հայաստանի յառաջիկայ նախագահութեան եւ անոր առաջնահերթութիւններուն, քննարկած են ՍՄՏԶԿ ծիրէն ներս փոխգործակցութեան առաջնային ուղղութիւնները, կազմակերպութեան բարեփոխումներուն առնչուող հարցեր:

Յիշեցնենք, նախորդ շաբաթ Քրիսթի մէջ իրականացուած ՍՄՏԶԿ ԽՎ լիազումար նիստի ժամանակ Հայաստանի պատուիրակութիւնը լքած էր դահլիճը՝ պարզելով, որ իր բացակայութեամբ քննարկման արդիւնքով «հռչակագրի մէջ տարածաշրջանի մէջ առկա հակամարտութիւններու վերաբերեալ փոփոխութիւն մը մտցուած է, որ ամբողջովին կը հակասէ միջազգային իրաւունքի՝ ուժի եւ ուժի սպառնալիքի չ'իրաւման, տարածքային ամբողջականութեան եւ ժողովուրդներու ազատ ինքնորոշման իրաւունքի սկզբունքներուն»:

«Մենք այդ գործելաճոճը զնահատուած ենք իբրեւ կառույցի աւանդույթների եւ հույսերու ոտնահարում: Նման աշխատանքն անընդունելի եւ դատապարտելի է ցանկացած խորհրդարանական վեհաժողովի համար», - յայտարարած էր ՍՄՏԶԿ-ի մէջ Հայաստանի պատուիրակութիւնը:

որ մեկնելով Ղարաբաղ, այստեղ պաշտպանած են Ատրպէյճանը:

«Այնուամենայնիւ արդէն իրաւական գործընթացը սկսած է: Թող ատրկա դաս ըլլայ, որպէսզի յետագային ոչ մէկը առանց թոյլ-

տուութեան այցելէ Ղարաբաղ, որ կը հանդիսանայ Ատրպէյճանի տարածք: Ատրկա անընդունելի է թէ մեզի համար եւ թէ Ատրպէյճանի», - եզրափակած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարը:

Ռուսական Յեռուստատեսութեամբ Կը Քննարկեն Հայաստանի ու Եւրոմիութեան Միջեւ Համաձայնագիրը

Ռուսական ՆՏՎ հեռուստատեսութեան 28 Նոյեմբերի «Հանդիպման վայրը» հաղորդումը նուիրուած էր Հայաստանի ու Եւրոմիութեան միջեւ Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագրի ստորագրման: Հարկ է նշել, որ թէ հաղորդավարները, թէ բանախօսները ողջ հանդիպման ընթացքին փաստաթուղթը անուանած են ստոյգացման համաձայնագիր:

Հայագրի փորձագէտ Գէորգ Միրզայեան նշած է, որ Հայաստանը տնտեսութեան, անվտանգութեան ոլորտին մէջ ամբողջութեամբ կախուած է Ռուսաստանէն եւ այդպիսի կախուածութիւնը լարուածութիւն կ'առաջացնէ: Այդ ֆոնին Հայաստանի մէջ հոգեբանական բացասական մթնոլորտ կը ստեղծուի: Անդրադառնալով հարցին, թէ ինչու Եւրոպային պէտք է այդ համաձայնագիրը, ան նշած է, որ Եւրոպան կ'ուզէ ամբողջ յետխորհրդային տարածքը քաշել Ռուսաստանէն:

Քաղաքագէտ Օլեկ Պարապանովի խօսքով, Հայաստանը Եւրոպային ընդհանրապէս պէտք չէ: «Նպատակն է սեպ խրել Եւրասիական միութեան մէջ: Եւրոպան հասկնալի է, մեզի միշտ վատութիւն ըրած է ու պիտի ընէ, հարցը Հայաստանին պէտք է տալ», - ըսած է ան: Ան նշած է, որ Հայաստանը թրոյական ձի պիտի դառնայ Եւրասիական միութեան մէջ: «Երբ Հայաստանը մտաւ ԵՏՄ, Հայաստանի նախագահը մեկնեց Չինաստան եւ ըսաւ՝ կրնաք ձեր ապրանքները Հայաստանով բերել ԵՏՄ», - ըսած է Պարապանով:

Քաղաքագէտ Սերկէյ Մարքովի խօսքով, Եւրոմիութիւնը կ'ուզէ ոչնչացնել ԵՏՄ-ն: Անոր կարծիքով, այս փաստաթուղթը կը վատ-

թարացնէ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի յարաբերութիւնները: Ըստ Մարքովի՝ Հայաստանը պահանջներ ունի Ռուսաստանին, Ռուսաստանէն աւելի շատ փող կ'ուզէ: «Մենք բախում ունինք Նժդէհի հարցով: Ան Ատոլֆի Հիթլերի գինակիցն էր, որուն յուշարձաններ կը կանգնեցուին այնտեղ եւ անոր ազգային հերոս կը կոչեն», - ըսած է Մարքով՝ Հայաստանին մեղադրելով Ռուսաստանի ներքին գործերուն միջամտելու փորձերու մէջ, որ «Ռուսական հեռուստատեսութիւնները չըսեն, որ Նժդէհը նացիստական յանցագործ է»: Մարքով նշած է, որ Հայաստան-ԵՄ փաստաթուղթի ստորագրումը Ռուսաստանի պարտութիւնն է, Ռուսաստանի վրայ յարձակման նախապատրաստութիւն:

Հաղորդման ժամանակ հաղորդավարը նշած է, որ Եւրոմիութիւնը Հայաստանի վրայ մշտապէս ճնշում կը գործադրէ, պահանջելով գործերը դուրս բերել Ղարաբաղէն: Անոր խօսքով, Հայաստանը պահանջած է, որ Արեւելեան գործընկերութեան գազաթնափողովի ամփոփիչ հռչակագրին մէջ ընդգծուի ազգերու ինքնորոշման սկզբունքը, սակայն այդ մէկը չէ եղած, այլ միայն տարածքային ամբողջականութիւնը նշուած է:

Հաղորդման շարք մը մասնակիցներ տգեղ համեմատութիւններ ըրած են, Ռուսաստանը՝ ամուսինի, իսկ Հայաստանը՝ կնոջ դերի մէջ դիտել տալով, որ ամուսինէն զարդեր եւ այլ նուէրներ կը պահանջէ, իսկ Եւրոմիութիւնն ալ երիտասարդ սիրեկանն է:

Հաղորդման ընթացքին Հայաստանին նուիրուած հատուածը աւարտելով՝ հաղորդավարը նշած է, որ կ'անցնին Ռուսաստանի միւս «ման եկող կնոջ»՝ Պելաուսին:

Ֆրանսայի Նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնը Պիտի Այցելէ Հայաստան

Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն պիտի այցելէ Հայաստան: ՀՀ տնտեսական զարգացման եւ ներդրումներու նախարար Սուրէն Կարայեանի հետ հանդիպման ժամանակ Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Ժոնաթան Լաքրոն նշած է, որ հայ ֆրանսական յարաբերութիւններու, ինչպէս՝ տնտեսական համագործակցութեան խթանման համար հակառակ նշանակութիւն ունին ստորագրուած Հայաստան-Եւրոմիութիւն Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը եւ Հայաստանի կողմէ Ֆրանսոֆոնիոյ նախարարներու խորհուրդի նախագահութեան ստանձնումը: Դեսպանը այս ծիրէն ներս կարեւոր համարած է նաեւ Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի սպասուող այցը Հայաստան:

Նախարարութեան հասարակայնութեան հետ կապերու վարչութեան հաղորդմամբ, Ժոնաթան

Լաքրոն խօսքով՝ Հայաստանի մէջ ներկայացուած ֆրանսական գործարարութիւնը ընդլայնուելու մտադրութիւն ունի: Դեսպանը աւելցուցած է, որ արդէն իսկ հասցուցած է հանդիպիլ որոշ ներդրողներու հետ, եւ կրնայ փաստել, որ ֆրանսացիները կը ցանկան ներդրում կատարել Հայաստանի մէջ՝ հաշուի առնելով նաեւ Հայաստանի արտահանման հնարաւորութիւնները դէպի եւրոպական, եւրասիական եւ իրանական շուկաներ:

«Մենք պատրաստ ենք ըլլալ Հայաստանի մէջ գործող ֆրանսական գործարարութեան կողքին, աջակցիլ անոր եւ բոլոր ջանքերը ուղղել այնպիսի միջավայրի եւ պայմաններու ապահովման, որոնք անհրաժեշտ են ֆրանսացի գործարարներուն Հայաստանի մէջ գործունէութիւն իրականացնելու համար», ... նշած է նախարար Կարայեան:

Պաշտօնական Ստեփանակերտ. Թուրքիոյ Ներգրաւումը Բանակցութիւններուն Անհնարին է Եւ Անթոյլատրելի

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մելլուք Չաուշօղլուն, 29 նոյեմբերին, յայտարարած է, որ Անգարայի մէջ հանդիպած է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի անդամներու եւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնակազմի անդամներու հետ: Ան յայտարարեց, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի անդամներու եւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնակազմի անդամներու հետ կապերու վարչութեան հաղորդմամբ, Ժոնաթան

Անդրադառնալով այդ հանդիպման Արցախի նախագահի մամուլի խօսնակ Դաւիթ Բաբայեան յայտնած է, որ, առհասարակ, պէտք է խոստովանիլ մէկ բան՝ Թուրքիան մշտապէս ներգրաւում է ատրպէյճանա-դարբաղեան հակամարտութեան գործընթացին մէջ:

«Այդ ներգրաւումութիւնը բացասական է, եւ ասիկա բոլորի համար ակնյայտ է: Թուրքիոյ քաղաքականութիւնը բաց է բաց ուղղուած է հայոց պետականութեան դէմ, որ կը դրսեւորուի ո՛չ միայն Ատրպէյճանին սատարելով, գայն յարձակման դրդելով եւ հովանաւորելով գինք, այլ նաեւ Հայոց Յեղափոխութեան Ժխտումով, անոր ճանաչման պահանջին դէմ հակահակական տարբեր ծրա-

գիրներ իրականացնելով», - ըսած է Դ. Բաբայեան եւ նշած, որ այսպիսի հանդիպումներով, ի հարկէ, չի նշանակեր, որ Թուրքիան պաշտօնապէս պէտք է դառնայ հակամարտութեան կարգաւորման միջնորդներէն մէկը, որ անհնար է եւ պարզապէս անթոյլատրելի:

Դ. Բաբայեան ընդգծած է, որ վերջին շրջանին թրքական կողմի աշխուժութիւնը դարբաղեան հիմնախնդրի գործին մէջ ակնյայտ է, եւ այդպիսի հանդիպումներու ժամանակ ԵԱՀԿ Մինսկի համաձայնագրի հաւանաբար Թուրքիոյ կը հասկցնեն, որպէսզի ան չհատէ «կարմիր գիծ»-ը:

**OFFICE SPACE FOR RENT
IN PASADENA**
ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌԱՊԱՆԾ 130-ԱՄԵԱԿԻ ՆՇՈՒՄԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԵՋ

«Նոյնն է մեր ուղին այսօր եւ ընդմիշտ»: Հայկական իրականութեան քաղաքական առաջին կուսակցութեան՝ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան հիմնադրութեան 130-ամեակի փառապանծ նշումը տեղի ունեցաւ երէկ երեկոյեան, Սին էլ Ֆիլի քաղաքապետարանի սրահին մէջ: Հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ եպս. Փանոսեան, Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկէ հայոց Պէյրուսի պատրիարքական թեմի օգնական եպիսկոպոս Գէորգ Ասատուրեան, ՄԱՀԱԵՄի փոխնախագահ, Հայկազեան համալսարանի նախագահ Վեր. Դոկտ. Փօլ Հայտոս թեման, Պէյրուսի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Սամուէլ Մկրտչեան, կանանց հարցերու պետական նախարար Ժան Օղասապեան, ՍԴՀԿ Կեդրոնական վարչութեան անդամներ ընկ. Ալեքսան Բէօշկէրեան եւ ընկ. Նարեկ Գալստեան, ՍԴՀԿ

հանգրուանները, Հնչակեան հերոսներու գործունէութիւնը եւ կուսակցութեան արձանագրած յաջողութիւնները:

Հանդիսութեան բացման խօսքը կատարեց ՍԴՀԿ Տխրունի Ուսանողական Երիտասարդական Միութեան ատենապետ ընկ. Անդրանիկ Սալպաշեան, որմէ ետք «1887 Թուին» երգով հանդէս եկաւ լիբանանահայ երիտասարդ երգիչ ընկ. Յովիկ Թաֆրանեան:

ՍԴՀԿ Լիբանանի շրջանի վարիչ Մարմինի ատենապետ, պետական երեսփոխան ընկ. Սեպուհ Գալփաքեան իր խօսքին մէջ նշեց, որ հոյլ մը ուսանողներու կողմէ հիմնադրուած կուսակցութիւնը 130 տարի է ի վեր կը

մնայ պատնէշի վրայ՝ յանուն հայ ժողովուրդի շահերու պաշտպանութեան: Ընկ. Գալփաքեան նշեց, որ Հնչակեան կուսակցութիւնը դարձած է պատմական փարոս մը, որ լոյս սփռեց եւ յոյս ներշնչեց հայ

Լիբանանի շրջանի վարիչ Մարմինի ատենապետ, պետական երեսփոխան ընկ. Սեպուհ Գալփաքեան, պետական երեսփոխան Շանթ Չինչինեան, ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային վարչութեան ատենապետ Տոքթ. Աւետիս Տազեան, ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ Վիգէն Աւագեան, Լիբանանի Կեդրոնական դրամատան նախկին փոխկառավարիչ Յարութիւն Սամուէլեան, Պէյրուսի քաղաքապետութեան անդամ, ՀԿԲՄի ատենապետ Արամ Մալեան, Սին էլ Ֆիլի քաղաքապետի ներկայացուցիչ Աւետիս Երեմեան, ՍԴՀԿի մասնաճիւղէ ըլլալով պատասխանատու ընկերներ, միութիւններու ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ, հնչակեան կուսակցականներ եւ լիբանանահայերու բազմութիւն մը:

Լիբանանի, Հայաստանի եւ Հնչակեան կուսակցութեան քայքայներու յոտնկայս ունկնդրութենէն ետք տեղի ունեցաւ «Դարերու Ուղեկիցը» խորագրեալ տեսագրութեան ցուցադրութիւն, որուն մէջ ներկայացուցաւ Հնչակեան կուսակցութեան անցած 130ամեայ ուղին, անոր բոլորած

ժողովուրդին, անոր մութ եւ անյոյս օրերուն, իսկ այժմ վերածուած է յաջեանակի փարոսի: Անոր համաձայն, Հնչակեան կուսակցութիւնը տէրը կը կանգնի հայրենիքը պաշտպանելու եւ հնչակեան հերոսներուն ուխտը կատարելու իր յանձնառութեան:

Ընկ. Գալփաքեան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Միջին Արեւելքի զարգացումներուն ընդհանրապէս եւ լիբանանեան նորագոյն անցուկարձերուն մասնաւորապէս: Դժուար որակելով տարածաշրջանի կացութիւնը, ընկ. Գալփաքեան կոչ ուղղեց ըլլալու զգօն: Ան զօրակցութիւն յայտնեց Լիբանանի անկախութեան եւ գերիշխանութեան, կարեւորելով պետական հաստատութիւններու առողջ աշխատանքը: Ընկ. Գալփաքեան դրուատեց Հանրապետութեան նախագահին եւ վարչապետին ջանքերը՝ պահպանելու Լիբանանի կայունութիւնը եւ երկիրը հեռու

Շար.ը էջ 16

ՀԱԼԷՊԻ ՄԵՋ ՄԵԾ ՇՈՒՔՈՎ ՆՇՈՒԵՑԱԻ Ս.Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 130-ԱՄԵԱԿԸ

Հալէպի մէջ հանդիսաւոր կերպով նշուած է Ս.Դ.Հ.Կ.ի 130ամեակը: Միջոցառումներու մեկնարկը սկսած է Կիրակի, 26 Նոյեմբերի առաւօտեան, Հալէպի Ազգային գերեզմանատան մէջ տեղադրուած 20 կախաղաններու յուշակոթողի այցելութեամբ, ուր յարգանքի տուրք մատուցուած եւ ծաղկեպսակներ զետեղուած են կուսակցութեան եւ անոր ենթակայ բոլոր միութիւններուն անունով:

Այնուհետեւ, կէսօրէ ետք, Հալէպի «Գէորգ Եսայեան» սրահէն ներս տեղի ունեցած է Ս.Դ.Հ.Կ.ի 130ամեակի պաշտօնական արարողութիւնը, որուն ներկայ գտնուած են երեսփոխան Ժիրայր Ռէյխսեանը, ՀՅԴԻ եւ ՌԱԿի ներկայացուցիչները, միւս կազմակերպութիւններու եւ միութիւններու ներկայացուցիչները:

Հակառակ տիրող վիճակին եւ մեծ թիւով Հալէպահայերու երկրէն բացակայութեան 700 հոգի պարփակող սրահը ամբողջութեամբ լեցուն եղած է: Կուսակցութեան խօսքը կարգացած է Տխրունի Ուսանողական

Երիտասարդական Միութեան անդամ Սիրան Զգուշեանը: Ան իր խօսքին մէջ ժողովուրդին յիշեցուցած է կուսակցութեան նպատակները, որոնք ինչպէս անցեալին, այսօր եւ ապագային ալ կը մնան նոյնը: Ընդգծելով այն միտքը, որ Սուրիոյ, մասնաւորապէս Հալէպի մէջ պատերազմի դժուար տարիներուն կուսակցութիւնը միշտ մնաց պատնէշի վրայ եւ իր բոլոր կարելի միջոցներով ու կառուցներով Կիլիկեան վարժարանով, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեամբ, ՀՄՄով, փորձեց օգնութեան ձեռք երկարել վիրաւոր սուրիահայութեան:

Արարեքէն բացման խօսքը կատարած է «Տխրունի»ի վարչական անդամներէն Գօգօ Աղայեան:

Այնուհետեւ, սահիկներու միջոցաւ ներկայացուած է ՍԴՀԿ.-ի ամփոփ պատմութիւնը ներկայացնող 20 վայրկեաննոց տեսանիւթ մը, որուն

Շար.ը էջ 16

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՇՔԵՂ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՄԲ ՆՇՈՒԵՑԱԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՅՈՎՆԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 60-ԱՄԵԱԿԸ

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցու Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմը արժանավայել կերպով նշեց իր բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տէր Յովնան Արք. Տէրտէրեանի ծննդեան 60-ամեակը:

Արդարեւ առաջնորդարանի հովանիին ներքեւ գործող մատակարար յանձնախումբի կողմէ կազմակերպուած սոյն ճաշկերոյթ-հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Դեկտեմբերի 1ին 2017, Ուրբաթ երեկոյեան Հոլիվուտի Տաղլեան մշակութային կեդրոնին մէջ: Շքեղ սրահը լեցուն էր ոչ միայն արեւմտեան թեմի տարբեր կառույցներու ներկայացուցիչներով, այլեւ պաշտօնական այլ հիւրերով: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին ԱՄՆի Արեւելեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան, Ռումանիոյ Հայոց Առաջնորդ Տաթև Եպս. Յակոբեան, Դամասկոսի Թեմի առաջնորդ Արմաշ Եպս. Նալպանտեան, Արեւմտեան Թեմի նախկին առաջնորդ Վաչէ Արք. Յովսէփեան, Լոս Անճելոսի Հայաստանի հիւպատոս Վալերի Մկրտումեան, ինչպէս նաեւ ԱՄՆի տարբեր նահանգներէն, Արժանթինէն, Քանադայէն ժամանած հիւրեր եւ թեմէն ներս ծառայող աւելի քան 30 հոգեւորականներ:

ԱՄՆի եւ Հայաստանի քայլերգներու յոսնակայ ունկնդրութենէն ետք սեղաններու օրհնութիւնը կատարեց արժ. Տ. Մանուկ Քհնյ. Մարգարեան:

Տօնական ընթրիքի պահուն գործադրուեցաւ պատշաճ երաժշտական յայտագիր, ընկերակցութեամբ կրէկ Հօշարեանի նուագախումբին եւ երգիչներուն:

Այս առթիւ պատրաստուած էր ինամուծ յայտագիր մը զոր ձեռնհասօրէն վարեցին օրուան հանդիսավարներ՝ Տէրիք Ղուկասեանն ու Սիլվա Խաչիկեանը, որոնք 60 ամեակի նախաձեռնարկ մատակարար մարմնի (steworship) անունով սրտաբուխ ջերմ խօսքերով ողջունեցին բազմահարիւր ներկաները:

Յուզադրուեցաւ Յովնան Սրբազանի կեանքի տարբեր ոլորտները ներկայացնող տեսաերիզ մը: 60 ամեակի յիշարժան տարեդարձին առթիւ ընթերցուեցաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի օրհնութեան գիրը, զոր կարդաց յատկապէս էջմիածինէն ժամանած լուսարարապետ Գերշ. Յովնան Եպս. Յակոբեան: Շնորհաւորական հուշակագիրներ ղրկած էին գոնկրէսական

Ատամ Շիֆ եւ Պրատ Շէրման, սենաթի անդամ՝ Անթօնի Փորթանթինօ, Լոս Անճելոսի քաղաքապետ՝ Էրիք Կարսէթի եւ Պըրպէնքի քաղաքապետ՝ Ուիլ Ռաճըրգ:

Առաջնորդ Յովնան Սրբազանի 60 ամեակին առթիւ շնորհաւորական եւ արեւշատութեան ջերմ

մաղթանքներով ելոյթներ ունեցան Թեմական Խորհուրդի ատենապետ Իրաւաբան Ժողջֆ Կանիմեան Հայկական Համաժողովի տնօրէն Իրաւաբան Պրայան Արտունի, Առաջնորդարանի Մատակարարներու Խորհուրդի յանձնախումբի անունով Տոքթ. Վահրամ Պիրիճիգ, Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Գեր. Խաժակ Արք. Պարսամեան, Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանի պատճենութեան անունով հաղորդակցութեան տնօրէն՝ Սերգէյ Առուստամեան, իսկ ներկայ աւելի քան 30 հոգեւորականներու անունով՝ Տէր Մանուկ Քհնյ. Մարգարեան: Անբեմահարթակ հրաւիրեց գործակից եկեղեցականները, փոխան սրտաբուխ ելոյթներու միասնաբար կատարեցին երկու տպաւորիչ խմբերգեր:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական վալսլուռ յայտագիր մը, մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երգչուհի սփիրանօ՝ Իգապէլ Պայրազտարեանի եւ դաշնակի ընկերակցութեամբ՝ Արմէն Կիւզէլիմեանի: Ելոյթ ունեցաւ նաեւ շնորհալի խմբավար Սեւակ Տէրտէրեանը:

60 ամեակի կարկանդակի հատուէն ետք սրտի խօսքով հանդէս եկաւ յոբելեար Յովնան Սրբազան: Ան իր համապարփակ ելոյթին մէջ ի միջի այլոց ըսաւ. «...Իմ հա-

ւատքս կ'առաջնորդէ իմ կեանքս: Անկեղծօրէն փորձենք ընել այն ինչ կարելի է ընել: Տարեդարձները առիթներ են որպէսզի նոր նուաճումներ արձանագրենք մեր կեանքին մէջ: Ձեր յարգանքն ու սէրը զիս աւելի կաղապարի մէջ կը դնեն, դառնալու սպասաւորը եւ ծառան մեր հաւատքին: Ձեր սէրը՝ իմ հետս է...»:

Ան երախտագիտութեամբ չլեց նաեւ իր հոգեւոր հօր երջանկայիշատակ Վազգէն Կաթողիկոսի անունը, որ առաջնորդեց մեր կեանքը, մեր մէջ զգալու նոր մարդու ծնունդը: Առանձնապէս դրուատեց իր հարազատ մօր տիրամայր Ժանէթ Տէրտէրեանի հոգածու եւ ուշադիր վերաբերմունքը: Մասնաւոր շնորհալուծիւն յայտնեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.ին եւ բոլոր անոնց որոնք եկած են հեռաւոր վայրէրէն: Բարձր գնահատեց 60 ամեակը նախաձեռնող մարմնի աշխատանքները, ինչպէս նաեւ օրուան հովանաւորներն ու յայտագրին մասնակցողները: Ապա շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն ըսելով աղօթք կը բարձրացնենք առ Աստուած որ ձեզի պարգեւէ երկար եւ բարգաւաճ տարիներ:

Պատիւս արժանաւորաց: Գ. Մ.

Syrian Armenian Relief Fund ("SARF")
With the participation of the Religious Leadership
of the Armenian Apostolic, Catholic and
Evangelical Churches

Սուրիահայուրեան Օժանդակուրեան
Գործադիր Մարմին ՍԱՐՖԻ
կազմակերպութեամբ Հովանաւորութեամբ

Cordially invite you to a

Հայ Առաքելական, Կաթողիկէ եւ
Աւետարանական Համայնքներու Հոգեւոր
Առաջնորդներու Կը հրաւիրենք ձեզ մաս
կազմելու

SPECIAL PUBLIC GATHERING

with
H.E. Archbishop Shahan
Sarkissian
Prelate of Aleppo &
President of the Central
Committee of "SHDAB"
"Syrian-Armenian Emergency
Relief and Reconstruction
Organization"
Սուրիահայուրեան Շտապ
Օգնութեան եւ Վերականգնումի
Մարմին

Ժողովրդային յատուկ հանրահաւաքի

մը գլխաւոր ներկայութեամբ
Սուրիոյ Բերիոյ Թեմի Հալէպի
Առաջնորդ Տէր Շահան
Սրբազան Արքեպիսկոպոսի
Նախագահ՝ Սուրիոյ Հալէպ
Շտապ Մարմինի
Ներկայացնելու

The Recovery and Rebuilding Efforts of the Syrian-Armenian Community

Սուրիոյ Մայր Գաղութի Վերականգնումի եւ Վերակառուցման ծրագիրները

Friday, December 15, 2017
Reception at 7 pm
Program at 8 pm

Տեղի պիտի ունենայ
Իրանահայ միութեան կեդրոն
117 S. Louise Street, Glendale, CA 91205

At
Armenian Society of Los Angeles Center
(IRANAHAY MIYOUTYUN)
117 S. Louise Street, Glendale, CA 91205

Ուրբաթ Դեկտեմբեր 15, 2017
Երեկոյեան ժամը 7 ին
Մուտքը ազատ - հիւրասիրութիւն

Սամանթա Փաուլը կը Միանայ «Աւրորա» Մրցանակի Ընտրող Յանձնաժողովին

ՄԱԿ-ի Մէջ Միացեալ Նահանգներու նախկին դեսպան Սամանթա Փաուլը միացաւ «Աւրորա» մրցանակի Ընտրող Յանձնաժողովին:

Փաուլը Ընտրող Յանձնաժողովի միւս անդամներուն հետ, որոնք հեղինակաւոր մարդասիրական գործիչներ են, մարդու իրաւունքներու պաշտպաններ եւ պետութիւններու նախկին ղեկավարներ, պիտի ընտրէ 1 միլիոն տոլարի «Աւրորա» ամէնամեայ մրցանակի դափնեկիրները:

«Մենք չափազանց ոգեւորուած ենք՝ ողջունելու դեսպան Փաուլը «Աւրորա» մրցանակի Ընտրող Յանձնաժողովին մէջ: Համաշխարհային ասպարէզի մէջ իր մեծ փորձառութեամբ ան հիանալի գործունէութիւն ծաւալած է՝ աջակցելով զարգացող երկիրներուն եւ պաշտպանելով աշխարհի մէջ ամենակարիքաւոր մարդոց շահերը», - ըսած է «Աւրորա» մարդասիրական նախաձեռնութեան համահիմնադիր Նուպար Աֆէեան: «Հաշուի առնելով մարդու իրաւունքներու ոլորտին մէջ անոր բացառիկ փորձը ողջ աշխարհի մէջ՝ մենք հպարտ ենք, որ ան պիտի ուսումնասիրէ «Աւրորա» մրցանակի թեկնածութիւնները եւ պիտի օգնէ ուրուագծել «Աւրորա» մրցանակի ապագան»:

Մինչեւ ՄԱԿ-ի մէջ աշխատելը Սամանթա Փաուլը ծառայած է ԱՄՆ Ազգային անվտանգութեան խորհուրդին մէջ՝ որպէս նախագահի յատուկ օգնական եւ բազմակողմանի յարաբերութիւններու եւ մարդու իրաւունքներու գրասենեակի գլխաւոր տնօրէն:

Սամանթա Փաուլը հեղինակած է Փուլիցըրեան մրցանակի արժանացած «Խնդիր դժոխքէն. Ամերիկան եւ ցեղասպանութեան դարաշրջանը» գիրքը:

«Աւրորա» մրցանակը եւ անոր դափնեկիրները կ'ապացուցեն, որ ոչ միայն կարեւոր է յիշել անցեալի վայրագութիւնները, այլեւ մեզմէ իւրաքանչիւրը ունի ներուժ՝ աջակցելու անոնց, որոնք ներկայիս կը փրկեն մարդոց կեանքը», - ըսած է Սամանթա Փաուլը: «Ինծի համար մեծ պատիւ է ըլլալ մրցանակի Ընտրող Յանձնաժողովի անդամ, որ նպատակ ունի մեծարման արժանացնել զանոնք, որոնք, կրելով բազում դժուարութիւններ, կ'օգնեն աշխարհը, եւ ունին կամք կուտակելու եւ պահպանելու մարդկային բարութիւնը նոյնիսկ խիստ դժուարին պայմաններու մէջ է»:

«Մետիամաքս»-ը կը նշէ, որ 2016 թուականի Նոյեմբերին Սամանթա Փաուլը, որ դեռ ԱՄՆ դեսպանն էր ՄԱԿ-ի մէջ, խօսած էր «Հայոց ցեղասպանութեան ժխտման մասին»:

Նոյեմբերի 30-ին Ուաշինկթը-

նի Հոյոքոսթի թանգարանին մէջ էլի վիզըլի յիշատակին նուիրուած ելոյթի ժամանակ ան ըսած էր. «Աշխարհի մէջ դեռ շատ անարդարութիւն կար: Հայերու դէմ գործուած ցեղասպանութեան մերժումը, անոր կեանքի ընթացքին տեղի ունեցած սարսափները՝ Փուլ ֆոթի վարչակարգը, Պոստիան, Ռուանտան, Տարֆուրը, Սուրիան: Ան կ'ապրէր ու կը տեսնէր, թէ ինչպէս աւելի մեծ թիւով մարդիկ անասելի յանցագործութիւններու ակնատեսը կը դառնան, սակայն լայնօրէն տարածուած կը մնար նաեւ անտարբերութիւնը»:

Ան կը միանայ «Աւրորա» մրցանակի ներկայիս Ընտրող Յանձնախումբի անդամներուն, որուն կազմին մէջ ընդգրկուած են՝ Նոպէլեան դափնեկիրներ Օսկար Արիսալ, Շիրին Էպատին եւ Լէյմա Կպովէն, Իրլանտայի նախկին նախագահ Մերի Ռոպինսընը, մարդկային իրաւունքներու գործիչ Հինա ձիւնիսին, Միջազգային ճգնաժամային խումբի նախկին նախագահ եւ Աւստրալիոյ արտաքին գործոց նախկին նախարար Կարէթ Էյմանը, Մեքսիքայի նախկին նախագահ Էռնեսթո Սետիլիոն, Լոնտոնի Կայսերական քոլեճի Համաշխարհային առողջապահական նորարարութիւններու հիմնարկի տնօրէն, փրոֆ. Լորտ Տարգին, Նիւ Եորքի Բառնեկի կազմակերպութեան նախագահ Վարդան Գրիգորեանը եւ օսթարչին դերասան եւ մարդասիրական գործիչ ձորճ Քլունին:

2018 թուականին «Աւրորա» մարդասիրական մրցանակին համար կատարուած է 750 առաջադրում, որոնցմէ 509-ը՝ չկրկնող թեկնածութիւններ:

Առաջադրման փուլին (29 Մայիսի 2017-էն մինչեւ 8 Սեպտեմբեր) դիմումներ ուղարկուած են 12 լեզուներով՝ 115 երկիրներէ, որոնց շարքին՝ Միացեալ Նահանգներ, Ռուսիա, Եգիպտոս, Հայաստան, Հնդկաստան, Գերմանիա, Մեծ Բրիտանիա, Իրան, Ուքրանիա եւ Քենիա: Առաջադրուած թեկնածուներու թիւը աճած է 100 տոկոսով՝ նախորդ տարուան համեմատութեամբ, երբ առաջադրուած էին 254 թեկնածուներ՝ 13 լեզուներով, 66 երկիրներէ:

2018 թուականին «Աւրորա» մրցանակի թեկնածուներուն անունները պիտի հրատարակուին 24 Ապրիլ 2018-ին՝ Հայոց ցեղասպանութեան նահատակներուն յիշատակի օրը: 1 միլիոն տոլարի «Աւրորա» մրցանակը, որ ստեղծուած է Հայոց ցեղասպանութենէն վերապրողներուն անունով՝ իբրեւ երախտագիտութիւն զանոնք փրկողներուն, երրորդ անգամ կը շնորհուի 10 Յունիս 2018-ին, Հայաստանի մէջ:

Փարիզի Դատարանը Մերժած է Թորանեանի եւ Թիլպեանի Դէմ Ներկայացուած Հայցը

Փարիզի 17-րդ դատարանը չեղեալ յայտարարած է «Լէ նուվել տ'Արմենի» հանդէսի կայքէջի տնօրէն Արա Թորանեանի եւ անոր գործակից Սամ Թիլպեանի դէմ պատմաբան Մաքսիմ Կոնի կողմէ ներկայացուած բողոքը: Թրքական հետազոտական հաստատութեան մը կողմէ ֆինանսաւորուող այդ հետազոտողը ասկէ մէկ ամիս առաջ ներկայացուցած բողոքին մէջ Արա Թորանեանին եւ Սամ Թիլպեանին մեղադրած է իրեն զրպարտելու եւ անուանարկելու մէջ:

Մի քանի տարի առաջ հրատարակած իր յօդուածներէն մէկուն մէջ Արա Թորանեան Մաքսիմ Կոնին համեմատած էր հրէական ցեղասպանութիւնը ժխտող

Ռոպեր Ֆորիսոնի հետ, իսկ Սամ Թիլպեանը Կոնին անուանած էր «թրքական ֆաշիզմի ծառայ»: Դատարանը համարած է, որ այդ խօսքերն ու որակումները հնչեցուած են խորհրդատուութեան ծիրէն ներս, եւ որ Մաքսիմ Կոնի ներկայացուցած մեղադրանքները անհիմն են:

Ինչ կը վերաբերի երկու ֆրանսահայ երիտասարդներուն, որոնք կարմիր գոյնով ներկուած ջուր լեցուցած էին թուրքիոյ դեսպանին վրայ, դատարանը այդ արարքի համար անոնց բաւականաչափ մեղմ պատիժ սահմանած է, մինչդեռ հայցուոր կողմը կը պահանջէր վերջիններու մի քանի ամիսով ազատազրկել:

GARNI

Nourish your hair with natural products

www.GarniUSA.com
Pasadena, CA 91102, USA

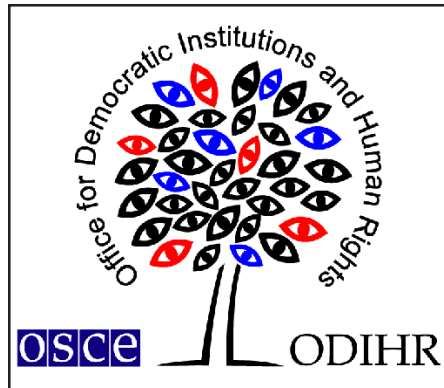
ODIHR Calls on Armenian Authorities to Combat Vote Buying and Abuse of State Resources

YEREVAN — A team from the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) visited Yerevan from 29 November to 1 December 2017 to present the final report of OSCE/ODIHR election observation mission for the 2 April parliamentary elections in Armenia.

The report's findings and recommendations were explored during meetings and discussions with representatives of the National Assembly, Central Election Commission, political parties, state authorities, civil society and the international community. The ODIHR team outlined potential areas for further co-operation and proposed concrete steps that can be taken by various stakeholders to address the recommendations.

The ODIHR team drew attention to priority recommendations aimed at addressing persisting issues of vote-buying and abuse of state resources with a view to strengthening public confidence in the electoral process.

The report recommends, among other things, undertaking inclusive and timely electoral reforms to address remaining gaps and ambiguities in the law, including with regard to campaigning, campaign finance regulations,

the right to appeal and deadlines for filing complaints. ODIHR noted that further efforts are needed to remove restrictions on the suffrage rights of persons with disabilities and enhance their access to voting procedures, to increase women's participation in elections and enhance the effectiveness of election administration.

The majority of ODIHR interlocutors highlighted the need to address the lack of public trust in the electoral process in Armenia and called on the political establishment to demonstrate political will against all forms of pressure on voters and publicly discourage the buying and

Continued on page 4

Erdogan Blames Armenian Diaspora for Closed Borders with Armenia

ANKARA -- Turkish President Recep Tayyip Erdogan has threatened to oust Armenia from future regional joint projects, Haberler reports.

In a speech at his ruling Justice and Development party's recent conference, the Turkish leader complained that "the official Yerevan keeps the gates of friendship with Turkey locked under the Armenian Diaspora's pressure".

"As a result, Armenia is ousted from regional transport and energy projects. Moreover, it is plunging into a deepening isolation," he said, noting instead that Georgia, Armenia's northern neighbor, has successfully built bridges between Turkey and the West, and the Caucasus region and the Middle East.

"These two examples are very

demonstrative," Erdogan said. "Anyone developing friendly ties with us secures gains, while those holding grudges suffer losses."

Erdogan also appreciated Ankara's close cooperation with Georgia and other countries in the region, considering it a good sign expressing "willingness to normalize relations with the neighbors".

Ankara is the one that has been blocking the normalization of relations with Yerevan, Armenia's deputy foreign minister Shavarsh Kocharian said in response to Erdogan's accusations. "The channels for normalisation of relations with Turkey are well known. Those are the Armenian-Turkish Protocols signed in Zurich, in 2009, as well as their ratification," Kocharian stated.

ACA Urges Passage of Senate Bill 1615 Dream Act of 2017

GLENDALÉ -- On September 5, 2017 President Trump repealed the Deferred Action for Childhood Arrivals (DACA). DACA has provided legal protection for 800,000 immigrants who were brought to the United States as children by their families. Repealing DACA threatens to divide families, pull children out of schools, and force workers to quit their jobs.

The deadline that President Trump has given to Congress to enact a fix to DACA is March 5 of next year, however for many DACA recipients, that will be far too late as they are already losing the ability to work and are facing the threat of deportation. If Congress does not act immediately, approximately 8,000 Dreamers, each week, will lose their ability to work legally and become subject to immediate deportation early next year.

Congress has the authority – and the duty – to provide changes to the immigration laws. Both Presidents Obama and Trump have said so. Therefore, the Armenian Council of America urges Congress to take action and immediately pass S. 1615, the Development, Relief, and Education for Alien Minors Act, also known as the Dream Act.

The Dream Act, as currently written, requires beneficiaries to meet the following requirements:

- Entered the United States under the age of 18;
- Entered four years prior to enactment and has since been continuously present;
- Has not been convicted of a crime where the term of imprisonment was more than a year, or convicted of three or more offenses for which the aggregate sentence was 90 days or more (with an exception for offenses

which are essential to a person's immigration status); and

- Has been admitted to an institution of higher education, has graduated high school or obtained a GED, or is currently enrolled in secondary school or a program assisting students to obtain a diploma or GED.

In addition, anyone who has DACA would be immediately granted Conditional Permanent Resident (CPR) status.

Anyone who maintains CPR status can obtain lawful permanent residence (LPR status or a "green card") by satisfying one of the following requirements:

- Higher education: Complete at least two years of higher education;
- Military service: Complete at least two years of military service with an honorable discharge; or
- Work: Demonstrate employment over a total period of three years.

Individuals who cannot meet one of these requirements can apply for a "hardship waiver" if the applicant is a person with disabilities, a full-time caregiver of a minor child, or for whom removal would cause extreme

Continued on page 4

Armenian and Karabakh Presidents Inspect Defense Army Military Exercise

STEPANAKERT — President Serzh Sarkisian inspected new facilities of Nagorno-Karabakh Defense army and monitored its latest major exercises during a weekend trip to the NKR.

The exercises held just southeast of Karabakh reportedly involved more than a thousand soldiers, dozens of tanks, armored vehicles and artillery systems as well as what an Armenian military official called a major "new type of weapon." They simulated defensive and counteroffensive operations in the presence of Sarkisian, Karabakh President Pako Sahakian, Defense Minister Vigen Sargsian and Armenia's top army general, Movses

Hakobian.

"I am grateful to you," a uniform-clad Sarkisian told the participating troops. "You have proved your skills with today's exercises. Rest assured that you are thereby responding to those who want to take away our homeland and try to demonstrate their might and wrest something from us."

"We can and we will defend our borders, we can and we will defend our homeland," he said in a speech.

The war games were held the day after Sarkisian met with the top brass of the Karabakh Defense Army in Stepanakert. He was briefed on the

Continued on page 4

Turkey's Minorities Fear Being Used as Pawns – Garo Paylan

ISTANBUL -- Minorities in Turkey worry that they could again be pawns of shadowy forces that seek to exploit the country's current discontents, Garo Paylan, Istanbul Armenian MP from from oppositin HDP, told Al-Monitor.

The comments come after vandals targeted several Alevi homes in eastern Turkey. Late last week, assailants painted an ominous red "X" on 13 homes in the predominantly Alevi district of Cemal Gursel in Malatya, a conservative city of nearly 800,000 people, said the head of a local Alevi group, adding police had yet to make any arrests.

Two days after the Alevi homes were vandalized, an Armenian church association was pelted with stones when the office was empty.

Only a few dozen Armenians still live in Malatya; they made up a third of its inhabitants before genocide during World War I annihilated the country's Armenian population. Garo Paylan's family is originally from Malatya.

Minorities worry that they could again be pawns of shadowy forces that seek to exploit the country's current discontents, said Garo Paylan, an

HDP lawmaker and an ethnic Armenian. His family is originally from Malatya.

"They [minorities] remember what happened to their grandparents, or even their mothers and fathers, and they know that it is in the current kind of environment that crimes can occur," he told Al-Monitor.

"I'm not saying that the AKP [ruling Justice and Development Party] wants that to happen. Some powers use minorities as a form of manipulation against each other [knowing] people are biased against these identities," he said.

Top Armenian General Forced to Quit Army

YEREVAN -- One of Armenia's most influential army generals was sacked on Tuesday after being publicly rebuked by Defense Minister Vigen Sargsian.

President Serzh Sarkisian relieved Lieutenant-General Haykaz Baghmanian of his duties as deputy chief of the Armenian army's General Staff just hours after the extraordinary criticism.

Speaking to reporters, Sargsian said Baghmanian has asked to be discharged from the military "at my urging." He accused the latter of failure to comply with unspecified "working agreements" which is "incompatible with further joint service." The minister did not elaborate.

Baghmanian has held the position since 2009. The former Soviet army officer had previously commanded two of Armenia's army corps.

Baghmanian has long been under media spotlight because of his reported business interests and lavish lifestyle that raised questions about his integrity. He has also been occasionally dogged by controversy.

Last year, for example, an entrepreneur from the eastern Armenian town of Martuni alleged that Baghmanian has gained ownership of one of his businesses by fraudulent means. The general denied the allegation. The business in question, a liquefied gas station, is now run by his 28-year-old son.

In 2010, the Hetq.am investigative publication reported that Baghmanian was spotted at a requiem service held for a deceased

crime figure.

Hakob Badalian, a Yerevan-based political analyst, suggested that by openly attacking and forcing Baghmanian to quit Sargsian sought to demonstrate that he has sufficient authority over the military.

"This is a signal to foreign powers, the Armenian public and the ruling clique regarding Vigen Sargsian's political clout in the armed forces," Badalian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

Sargsian, 42, is widely regarded a protégé and potential successor of President Sarkisian. He was the chief of the presidential staff before being appointed as defense minister just over a year ago.

Meeting senior military officials in late October, Sarkisian pledged to "modernize" Armenia's army through a seven-year plan of actions which he said will be launched less than three months before he completes his final presidential term in April.

DFA Presents Concepts for Noah Ethnographic District

YEREVAN -- The Development Foundation of Armenia (DFA) has received concepts for Noah Ethnographic District from four leading companies and has presented them to experts for opinions. The electronic versions of all 4 projects, as well as the questioner for opinions are available here.

"Noah" ethnographic district investment project is a development initiative which intends to create a themed, mixed-use scheme on a site of 10-15ha in the geographical center of Yerevan. The vision for the scheme is to create an authentic town-village that unites the architecture of the Armenian provinces and cities. The district is anticipated to bring together not only the architectural traditions, but also the drinks, foods and crafts from these regions creating a unique tourism destination.

The opinions of ethnographers, architects, tourism specialists and the larger public will be gathered and pre-

sented to the investors, after which the winning company will be selected.

The bidders include American AECOM, British ARUP, Lebanese ERGA and American SWA companies, which all have 30-60 years of successful experience in tourism destination development all over the world.

DFA CEO Armen Avak Avakian noted: "The district that will be constructed in Yerevan within the scope of this investment project will increase Armenia's tourism diversity and attractiveness. As per business logic of the project, after getting acquainted with the culture and architecture of Gyumri or Lori, for instance, the tourists will become more eager to visit the regions and explore more."

Earlier, the Chairman of the Board of Trustees of the DFA Karen Karapetyan announced about the construction of the district which, based on preliminary calculations, will bring around \$150 mln investment to Armenia.

880,000 Armenians Live Below Official Poverty Line

YEREVAN -- Poverty in Armenia continued to fall slowly last year despite sluggish economic growth, the National Statistical Service (NSS) said on Tuesday.

In an annual report, the government agency said 29.4 percent of Armenians lived below the official poverty line as of the end of 2016, down from 29.8 percent in 2015.

The poverty line is set at almost 40,900 drams (\$85) per month. The NSS regards as "very poor" over a third of some 880,000 Armenians whose average monthly income did not exceed that figure. Another 54,000 people are considered "extremely poor," NSS officials said as they presented the report to journalists in Yerevan.

Adrine Babloyan of the Yerevan office of the United Nations Children's Fund (UNICEF) also spoke at the news conference. Babloyan expressed concern over the fact that at 34.2 percent the poverty rate among Armenian children was still above the nationwide average. And it did not shrink considerably in 2016, she said.

Poverty fell more rapidly during an almost a decade of double-digit economic growth in Armenia that came to an end with the onset of a global financial crisis in late 2008. It stood at

27.6 percent at that time but soared to almost 36 percent in 2010, one year after the country's Gross Domestic Product shrunk by over 14 percent.

Economic growth has been modest since then. It all but ground to a halt in 2016 but seems to have significantly accelerated this year. NSS data released in recent months suggests that the Armenian economy is now on course to expand by at least 4 percent.

Senior government officials have said that rapid poverty reduction is contingent on an economic growth rate of at least 5 percent. Prime Minister Karen Karapetyan's cabinet set this annual growth target in its five-year policy program approved by parliament in June.

The 120-page program says that sustained faster growth will cut poverty to about 18 percent by 2022.

Using a different methodology, the World Bank has recorded lower poverty rates in Armenia. According to it, just under 25 percent of Armenians lived in poverty in 2016. In a report released in May, the bank forecast that the poverty rate will fall to 22.2 percent in 2019.

The NSS currently estimates the average monthly wage in the country at just over 190,000 drams (\$394). The official rate of unemployment exceeds 20 percent.

Save
Support
Sustain

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org

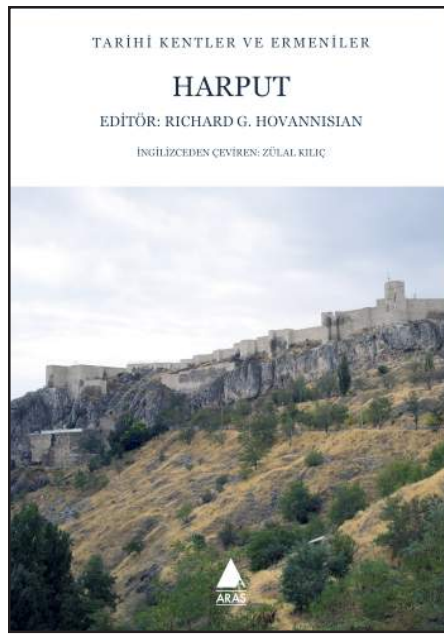
Richard Hovannisian's Kharpert Volume Published in Turkish

ISTANBUL -- Aras Publishers has announced the publication of Harput, the third volume in Turkish translation from the UCLA Conference series on Historic Armenian Cities and Provinces, organized by Professor Richard G. Hovannisian between 1997 and 2009.

The original English language volume is titled Armenian Tsopk/Kharpert, consisting of fifteen chapters on various aspects of the region's history from antiquity to the years of genocide and final expulsions to 1930.

Volumes previously published in Turkish by Aras include Van and Bitlis ve Mus, and the publishers announce the intent to translate successively all fourteen volume in the series for the Turkish-reading public.

Richard Hovannisian stated: "I am deeply gratified that the fourteen volumes growing out of the UCLA conferences and published in English under my editorship by Mazda Pub-

lishers in the United States are now being made available in Turkish by Aras Publishers in Istanbul. I regard this as a significant and hopefully positive development."

Ambassador Samantha Power Joins the Aurora Prize Selection Committee

NEW YORK -- The Aurora Humanitarian Initiative announces Former United States Ambassador to the United Nations Samantha Power as the newest member of the Aurora Prize for Awakening Humanity Selection Committee. As a part of the Selection Committee, Ambassador Power will join the other esteemed humanitarians, human rights activists and former heads of state to determine future recipients for the annual \$1.1 million Aurora Prize.

"We are very excited to welcome Ambassador Power to the Aurora Prize Selection Committee. With her notable experience on the world stage, she has made great strides in aiding those in the developing world and standing up for the most vulnerable members of our global community," said Noubar Afeyan, co-founder of the Aurora Humanitarian Initiative. "With her unparalleled expertise in human rights around the world, we are honored that she will review Aurora Prize nominations and help shape the future of the Aurora Prize."

Ambassador Samantha Power served as the 28th U.S. Permanent Representative to the United Nations and as a member of President Obama's cabinet, and became known as one of the country's foremost thinkers on foreign policy. Prior to her work at the United Nations, she served on the U.S. National Security Council as Special Assistant to the President and Senior Director for Multilateral Affairs and Human Rights, where she focused on atrocity prevention, United Nations reform, LGBT and women's rights and the promotion of religious freedom, among other issues. She also authored the Pulitzer Prize-winning book, "A Problem from Hell: America and the Age of Genocide." Given her influential work in human rights and democracy, she has been recognized several times over, including as one of TIME's "100 Most Influential People"

and Foreign Policy's "Top 100 Global Thinkers."

"The Aurora Prize and its laureates recognize that, while it is essential to remember past atrocities, we each have the power to assist those who are saving lives in the present," said Ambassador Power. "I take great pride in being part of the Prize's Selection Committee, which seeks to honor those who make great sacrifices to help others, and who find a way to mobilize human kindness and persevere amid steep odds."

She will join current Aurora Prize Selection Committee members Nobel Laureates Oscar Arias, Shirin Ebadi and Leymah Gbowee; former president of Ireland Mary Robinson; former president of Mexico Ernesto Zedillo; human rights activist Hina Jilani; Director of the Institute of Global Health Innovation at Imperial College London Lord Ara Darzi; President Emeritus of the International Crisis Group and former foreign minister of Australia Gareth Evans; Medecins sans Frontieres Founder Bernard Kouchner; President of Carnegie Corporation of New York Vartan Gregorian; and Academy Award-winning actor and humanitarian George Clooney.

Yektan Turkyilmaz Appointed as Kazan Visiting Professor in Spring 2018

FRESNO -- Armenian Studies Program Coordinator Prof. Barlow Der Mugrdchian announced Dr. Yektan Turkyilmaz has been appointed the 14th Henry S. Khazadian Kazan Visiting Professor in Armenian Studies at Fresno State for the Spring 2018 semester. The Kazan Visiting Professorship was established through a generous endowment established by Henry S. Kazan. Dr. Richard Hovannisian was appointed as the first incumbent to the position in Fall of 2000.

Dr. Turkyilmaz's area of interest is in the interplay between the political and historical processes in producing cultural meaning and collective identities. His research addresses collective violence, social movements, trauma, and the politics of historical memory in the former territories of the Ottoman Empire.

Dr. Turkyilmaz will be teaching a three-unit course in the Spring Semester, "A Social, Cultural, and Political History of Armenian Urbanism." This course will survey the social, political, and cultural dynamics throughout the Armenian Renaissance—1863-1918, exploring urban life in the three Armenian centers of modernization: Van, Tiflis, and Constantinople. The seminar will elaborate on various intellectual trends and influences in these three centers involving two empires. This course gives a comparative and multi-disciplinary perspective on the trajectory of Armenian modernization and its intellectual and cultural consequences.

The course aims to offer students an assessment of the Ottoman Armenian communities on the eve of the catastrophe, providing them with a solid and critical understanding of the antecedents of the Genocide.

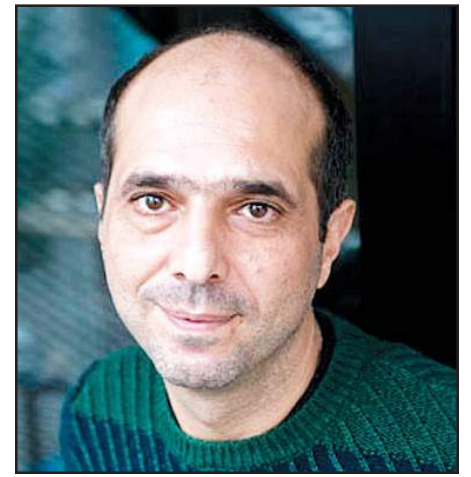
Dr. Turkyilmaz completed his doctoral dissertation on "Rethinking Genocide: Violence and Victimhood in Eastern Anatolia, 1913-1915" at Duke University in 2011. The dissertation is a study of the essential role of discourses of victimhood in fueling ethnic conflict, and even, genocide. At the intersection of anthropology, political science and history, the project sheds new light on the always contentious and sometimes violent ethno-territorial struggles among Turks, Kurds and Armenians over the region of Eastern Anatolia dating back to the mid-19th century.

Drawing on three years of multi-sited archival, library and ethnographic research, he traced the historical trajectory of the conflict, and how competing conceptions of victimhood have emerged and circulated in the decades before the Armenian Genocide.

The Aurora Prize, now in its third year, was founded on behalf of the survivors of the Armenian Genocide and in gratitude to their saviors.

The Selection Committee convened in Berlin, Germany on December 4, 2017 to review nominations from this year's process, which gathered 750 submissions from 115 countries.

The 2018 Aurora Prize finalists will be announced on April 24, 2018,

As part of his duties, Dr. Turkyilmaz will give three public lectures:

- 1) "Armenian Political Organizations/Community Institutions and the Ottoman State During the Second Constitutional Period (1908-1915)";
- 2) Armenians on Records: Music Production from Homeland to Diasporas (1900-1938); and
- 3) "Collective Anxiety and Competition from Justice: The Mysterious Murder Case of Melkon Mir-Sakoyan in Van, September 1913."

The first lecture will address the radical shift of political hierarchy within the Armenian community of Van, and will demonstrate how a new matrix of power relations emerged vis-à-vis Armenian organizations' respective connections with the Committee of Union and Progress, undermining the status of the Armenian Patriarchate.

Lecture two will explore the production of Armenian 78 RPM recordings in the Ottoman Empire (1900-1922), as compared with those produced in the United States.

His talk will address how the Genocide in the homeland and other political upheavals resonated in the records released in the diaspora.

Hunchakian party activist dentist Melkon Mir-Sakoyan was murdered under mysterious circumstances in 1913. Lecture three will focus on the background of that murder, with information drawn from official Ottoman documents, Armenian newspapers, and memoirs.

Dr. Turkyilmaz has completed post-doctoral research fellowships at Forum Transregionale Studien in Berlin, Germany, and at Duke University's Department of Cultural Anthropology.

Dr. Turkyilmaz has conducted his dissertation fieldwork in Turkey, Armenia, the United States, and Austria and has taught courses at Bilgi University, Sabanci University, and Duke University among others.

He is fluent in Turkish, English, Armenian, Kurdish, and Ottoman Turkish.

the day of commemoration of the Armenian Genocide in 1915. The Aurora Prize, established on behalf of the survivors of the Armenian Genocide and in gratitude to their saviors, provides the laureate with a \$100,000 grant and the opportunity to continue the cycle of giving by nominating organizations to receive a \$1,000,000 award. The third annual Prize will be announced on June 10, 2018, at a ceremony in Armenia.

Chris Cornell's 'The Promise' Nominated for Grammy Awards

NEW YORK -- Chris Cornell, who was the lead singer of Seattle-based band Soundgarden until his death earlier this year, was nominated on Tuesday for a 2018 Grammy Award for his original song "The Promise."

The song, which is nominated in the Best Rock Performance category, was the title track of the Armenian Genocide film "The Promise."

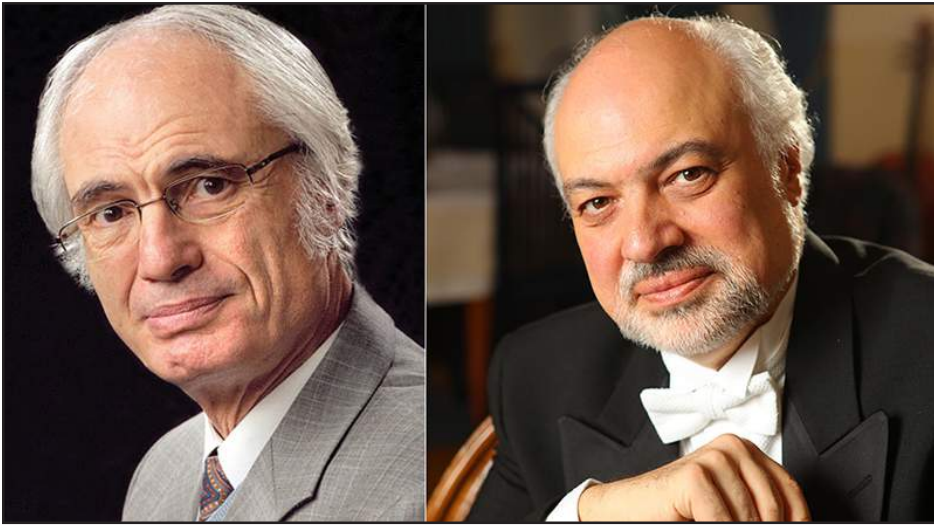
Cornell wrote and performed the 'Promise' song for the eponymous movie on the Armenian Genocide. Speaking about the movie, he said: "That was one of the things that was important to me, was not just telling a century-old story, but telling that story because it's happening today," he said. "We need to be aware that these things happen now. We need to kind of be slapped in the face with the fact that, as horrendous as this was a century

ago, in many parts of the world we haven't gotten anywhere."

On November 14 the "Promise" song was honored with the inaugural "Promise" Award of the Los Angeles Committee of Human Rights Watch.

Tigran Mansurian and Constantine Orbelian Get Grammy Nominations

NEW YORK -- Armenian composer Tigran Mansurian's Requiem has been nominated for Grammy Awards in two categories – Best Choral Performance and Best Contemporary Classical Composition.

Tigran Mansurian's producer, the founder of ECM Records Manfred Eicher has been nominated for the Grammy Award for Producer of the Year, Classical.

Mansurian's 'Requiem' is dedicated to the memory of the Armenian Genocide victims. Co-commissioned by the Munich Chamber Orchestra and the RIAS Choir Berlin, the composition is a combination of ancient Armenian religious and secular music with the Latin Requiem text.

Conductor Constantine Orbelian

has also been nominated for Grammy in the "Best Classical Solo Vocal Album" category for his role in the late Russian opera singer Dmitri Hvorostovsky's latest album "Russia Cast Adrift."

Orbelian conducted the St. Petersburg State Symphony Orchestra and the Russian folk music ensemble Style of Five for Dmitri Hvorostovsky's album.

"Russia Cast Adrift" is the world premiere orchestral recording of neoromantic composer Georgy Sviridov's song cycle set to the vivid and moving poetry of Sergei Yesenin.

The 60th annual Grammy Awards will held at Madison Square Garden in New York City on Jan. 28, 2018.

Armenian and Karabakh Presidents

Continued from page 1

current situation along the Armenian-Azerbaijani "line of contact" around Karabakh. It has been relatively calm in recent weeks.

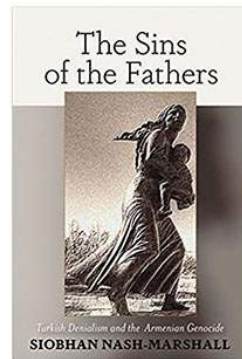
In a separate statement released on Monday, the Karabakh Armenian army said Sarkisian also visited a number of its unspecified facilities and familiarized himself with "novelties created with the aim of countering the enemy in a more effective manner." It did not elaborate.

Sarkisian travelled to Karabakh less than a week before planned fresh

talks between the Armenian and Azerbaijani foreign ministers. They will try to build on some progress that was reportedly made at Sarkisian's most recent meeting with Azerbaijani President Ilham Aliyev held in Geneva on October 16.

Right after that summit, Sarkisian and Aliyev pledged to intensify the Karabakh peace process and bolster the ceasefire regime in the conflict zone. The U.S., Russian and French mediators announced in the Swiss city that they will soon hold follow-up "working sessions" with the two foreign ministers.

"The Sins of the Fathers: Turkish Denialism and the Armenian Genocide"

THE SINS OF THE FATHERS:
Turkish Denialism and the Armenian Genocide

by

Siobhan Nash-Marshall

*Mary T. Clark Chair of Christian Philosophy,
Manhattanville College*

Sunday, December 10, 2017, 4:00 p.m.

Ararat-Eskijian Museum-Sheen Chapel

15105 Mission Hills Road, Mission Hills, CA

MISSION HILLS -- The Ararat-Eskijian-Museum and The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) present "The Sins of the Fathers: Turkish Denialism and the Armenian Genocide" by Siobhan Nash-Marshall Mary T. Clark Chair of Christian Philosophy, Manhattanville College on Sunday December 10, 2017 at 4PM, Ararat-Eskijian Museum/ Sheen Chapel, 15105 Mission Hills Rd. Mission Hills CA 91345.

In 1915 the government of the Ottoman Empire began systematically to rip Western Armenians off the lands where their ancestors had lived since time immemorial. It ordered that Armenian men be murdered, and the Armenian women, children, and grandparents be deported into areas of Syria declared unfit for human life. Most of the Armenians who managed to survive the death march were slaughtered there. In *The Sins of the Fathers*—the first part in *The Betrayal of Philosophy* trilogy—Dr. Siobhan Nash-Marshall connects the total disregard of fact and people, of lands and history that

informed the Armenian Genocide and Turkish denial to what is today informing our world and culture.

Siobhan Nash-Marshall holds the Mary T. Clark Chair of Christian Philosophy at Manhattanville College. Author of many academic books and articles on metaphysics and the problem of evil, she also has written books and articles for the general public—*Joan of Arc: A Spiritual Biography* and *What It Takes to be Free: Religion and the Roots of Democracy*.

In recent years, Nash-Marshall has devoted a lot of attention to genocide and genocide negationism. *The Sins of the Fathers* is her first book-length treatment of the topic. After the breakout of the war in Syria, Nash-Marshall and some friends founded the Christians In Need Foundation (CINF), through which they attempt to help the ancient Christian cultures of the world which are presently in peril.

For more information contact the Ararat-Eskijian Museum at (747) 500-7585 or eskijian@ararat-eskijian-museum.com, or NAASR at (617) 489-1610 or hq@naasr.org.

ODIHR Calls on Armenian Authorities

Continued from page 1

selling of votes.

"While acknowledging stakeholders' willingness to engage in a meaningful process to implement the electoral recommendations, broad and inclusive consultation is needed for a successful reform process," said Donald Bisson, Deputy Head of the ODIHR election observation mission, during the visit.

"ODIHR stands ready to offer its support in implementing the recommendations, including through a review of amendments to electoral legislation, advice on good practices and matters of technical implementation," said Alexander Shlyk, Head of the ODIHR Elections Department.

All OSCE participating States have committed themselves to promptly follow up on ODIHR election assessments and recommendations.

ACA Urges Passage of Senate Bill 1615

Continued from page 1

hardship to a U.S. citizen spouse, parent, or child.

After maintaining LPR status for five years, an individual can apply to become a U.S. citizen.

According to the Migration Policy Institute, as many as 3.4 million individuals would qualify under the 2017 version of the Dream Act, and over 1.5 million would eventually obtain a green card.

As children and grandchildren of Armenian Americans, whose ancestors faced hardship due to being immigrants during and after the Armenian Genocide, ACA believes that United States Congress should at the

very least pass the Dream Act and uphold the American dream for those immigrant youth who continue to uphold the ideals of freedom, equality, and opportunity, traditionally held to be available to every American, citizen or not — who labor each day to make this nation a more perfect union that can live up to the liberties enshrined in its founding documents.

The Armenian Council of America is committed to promoting the civic and civil rights interests of the Armenian American community. ACA aims to achieve these goals through education, community organization, leadership development, and coalition-building with diverse communities.

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 29-ԻՆ ԲԱՑՈՒԵՑ ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԻ ԶՈՅԵՐԻ ԶՈՒՇԱՐԱՄԱԼԻՐԸ

50 տարի առաջ՝ 1967 թուականի Նոյեմբերի 29-ին, Միծեռնակաբերդի բարձունքում հանդիսաւոր արարողութեամբ բացուեց Մեծ եղեռնի զոհերի յուշահամալիրը: Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիրն արդարացիօրէն համարուեց է գլխաւորն ու ամենատպաւորիչը բազմաթիւ այլ համանման յուշարձանների շարքում: Միծեռնակաբերդի յուշահամալիրը հայ ազգին միաւորող եզակի յուշարձան է:

Առաջին անգամ խորհրդային Հայաստանում պարտադրուած երկարատեւ լուսթիւնից յետոյ պետական մակարդակով ցեղասպանութեան զոհերի յիշատակի օրը ոգեկոչուել է 1965 թուականին՝ Մեծ եղեռնի 50-ամեայ տարելիցին: Ոգեկոչման միջոցառումների եւ յուշահամալիրի կառուցման գլխաւոր նախաձեռնողներից էր ՀԿԿ Կենտկոմի առաջին քարտուղար Յակով Զարոբեանը (1908-1980): Դառնալով ՀԿԿ Կենտկոմի առաջին քարտուղար (1960թ.)՝ հայրենասէր պետական գործիչը, ոչ միայն տնտեսական բարձր ցուցանիշներ է ապահովում, այլեւ կուսակցական գաղափարաքաղաքական շղթաները զանց առնելով, սկսում է իր ժամանակի համար անհնարին թուացող համագաղափար ծրագրերի իրագործումը՝ Սփիւռքի հետ կապերի ամրապնդում, Մեծ եղեռնի 50-ամեայ տարելիցի միջոցառումների կազմակերպում, Մեծ եղեռնի զոհերի յուշահամալիրի կառուցում եւ այլն:

Դեռեւս 1964թ. նա հանդիպումներ եւ քննարկումներ ունեցածով ԽՍՀՄ բարձրաստիճան պաշտոնյաների՝ հայտնեաց Մ. Սուսլովի, Ա. Գրոմիկոյի, Ն. Պոստոլոու, ՆաեւՆ. Խրուշչովի, Լ. Բրեժնեւի հետ՝ փորձելով նրանցից անձամբ ստանալ իր ծրագրերի իրագործման թույլտուութիւնը:

1964թ. Դեկտեմբերի 13-ին Յա. Զարոբեանը ԽՍՀՄ Կենտկոմին ուղարկած «1915 թուականին հայերի զանգուածային բնաջնջման 50-ամեակի հետ կապուած միջոցառումների մասին» նամակում նշում է, որ հայերի զանգուածային կոտորածը, տեղահանութիւնը «Թուրքիայի կառավարող հանցախմբի կողմից խոշոր մաշտաբներով ցեղասպանութեան մարդատայց քաղաքականութեան իրականացումն էր»:

Գիտակցելով ԽՍՀՄ բարիդրացիական յարաբերութիւնները Թուրքիայի հետ՝ Յա. Զարոբեանը ձեւափոխում է յուշամալիւրի ան-

Յայոց ցեղասպանութեան զոհերի յուշահամալիրի պաշտոնական բացումը, 29 Նոյեմբերի, 1967թ. ԳԿԿ կենտկոմի առաջին քարտուղար Անտոն Քոչինյանը Երեւանի Կիրովի անօսան քիմիական կոմբինատի հնոցից բերուած ջահով վառում է յաւերժական կրակը: Նրա հետեւում (ձախից աջ) կանգնած են ԳՍՄՄ միմիստրների խորհրդի առաջին տեղակալ Սուրեն Սովետյանը, ԳԿԿ Երեւանի քաղկոմի առաջին քարտուղար Կարէն Դեմիրճյանը, ԳՍՄՄ Գերագոյն խորհրդի նախագահութեան նախագահ Նազուշ Յարութիւնյանը, անուանի բանաստեղծներ Պարոյր Սեւակը, Սիլվա Կապուտիկեանը եւ այլք: (ԳՅԹԻ հաւաքածու)

վանումը, այն ներկայացնելով Առաջին համաշխարհային պատերազմում զոհուած հայ նահատակներին նուիրուած կոթող (այդ կերպ դիւրացուեց Մոսկուայի՝ յուշահամալիրի կառուցման համար տրուող թույլտուութիւնը): Մինչդեռ 1965 թ. Մարտի 16-ի ՀԽՍՀ Նախարարների խորհրդի կարգադրութեան մէջ յուշարձանը կոչուեց է «1915 թուականի եղեռնի զոհերի յիշատակը յաւերժացնող կոթող»:

1966 թ. Փետրուարի 5-ին Զարոբեանը ազատուեց ՀԿԿ Կենտկոմի առաջին քարտուղարի պաշտոնից՝ այլ աշխատանքի անցնելու կապակցութեամբ:

Յա. Զարոբեանի կողմից իրականացուող համահայկական միջոցառումները մեծապէս խթանեցին Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման եւ դատապարտման գործընթացի ծաւալմանը:

1915 ԹՈՒԱԿԱՆԻ ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԻ ԶՈՒՇԵՐԻ ՅՈՒՇԱՐԱՄԱԼԻՐԸ
Հիմք ընդունելով 1965 թ. Մարտի 16-ի ՀԽՍՀ Նախարարների խորհրդի կարգադրութիւնը՝ թերթերում հրատարակուեցին Մեծ եղեռնի զոհերի յիշատակը յաւերժացնող կոթողի կառուցման հանրապետական մրցույթի ծրագիրն ու պայմանները: Յուշարձանը պէտք է ոգեկոչէր Ցեղասպանութեան զոհերի յիշատակը եւ միեւնոյն ժամանակ խորհրդանշէր հայ ժողովրդի վերածնունդը, նրա ներկան եւ պայ-

լատկացուեց 776.800 ուրբլի, իսկ կապալաուու կազմակերպութիւն ընտրուեց «Երբեմնի» տրեստը (կառավարիչ՝ Պետրոս Թումանեան, շինվարչութեան պետ Արշաւիր Մինասեան, տեղամասի պետ Արտիուշա Օրդուխանեան):

Ճարտարապետների կողմից ընտրուեց յուշարձանի կառուցման եռատարր յօրինուածքի սկզբունքը: Դրա համաձայն՝ դէպի յաւերժութեան կրակը խոնարհուած 12 բազալտէ սրբատաշ մոյթերը, կազմելով կոնաձեւբաց ծաւալով կառուց, խորհրդանշում են Մեծ եղեռնի զոհերի դամբարանը: Դէպի երկինք խոյացող յուշասիւնը՝ հայ ժողովրդի վերածննդի խորհրդանիշն է: Կառուցն ամբողջացնում է յուշապատը, որի հակառակ կողմում 1996 թուականից ամփոփուած են Հայոց ցեղասպանութեան դէմ բողոքի ձայն բարձրացրած հասարակական-քաղաքական գործիչների եւ մտաւորականների շիրմներից բերուած հողով սափորները: Յուշապատի վրայ 2002թ.

Յուշարձանի շինարարութեան ընթացքը

ծառ ապագան. սա մրցույթի գլխաւոր պահանջն էր:

Մրցույթին ներկայացուեց 78 նախագիծ: 12 հոգուց բաղկացած հեղինակաւոր յանձնաժողովը (նախագահ՝ Գ. Աղաբաբեան) ընտրեց «ՀԽՍՀ դրօշ» ծածկապատկերով նախագիծը (ճարտարապետներ՝ Ա. Թարխանեան, Ս. Քալաշեան): Յուշարձանի շինարարութեան համար

փորագրուեցին Օսմանեան կայսրութեան հայաբնակ առաւել խոշոր բնակավայրերի անուանումները:

Յուշարձանի պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ 1967 թ. Նոյեմբերի 29-ին, բայց ոչ ամբողջական աւարտուն տեսքով՝ առանց

Շար.ը էջ 18

LIFE INSURANCE   INDIVIDUAL & GROUP HEALTH INSURANCE   LONG TERM CARE   MEDICARE   DENTAL & VISION   DISABILITY

M MARONIAN
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served our community's insurance needs.

Call us today!

(818) 500 9585
(818) 269 0909

Bedros & Siamanto
805 EAST BROADWAY, GLENDALE, CA 91205

CA Insurance Lic. #0494056 / #0C99815
MARONIANINSURANCE.COM

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԶՈՅԳ ԳՐՔԵՐ ԴԻԼԱՆՉԻ ԴԻԼԱՆՉԵԱՆԻ ԳՐՉՈՎ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Վերջի մի քանի տարիներում յաջորդաբար պատմական գրքեր են լույս տեսել Իրանի հայաբնակ գաղառների մասին, արդարեւ գնահատելի աշխատանք: Այդ գաղառներում այլեւս հայեր չեն ապրում, վաղուց նրանք հայաթափ են եղել՝ հայրենադարձութեան, թեհրանում հաստատուելու եւ ապա արեւմտեան երկրներ մեկնած լինելու պատճառով: Գիւղերում տեղաւորուել են այլք օգտագործելով հայ գիւղացու կառուցած տունն ու այգին, արտն ու դաշտը...: Տարիների թաւալումով այդ գաղառներում պատկերը այլ է այժմ Իրանի յեղափոխութիւնից յետոյ: Այդ գաղառների մի շարք գիւղերում պահպանուել են գերեզմանաքարեր, իսկ որոշ եկեղեցիներ առնուել են Իրանի

մեծագիր էջերով բովանդակալից գրքեր հեղինակութեամբ՝ Դիլանչի թեմրագի Դիլանչեանի (Դիլանչի՝ ճարտարախօս, ճարտարալեզու),

առաջինը՝ «Դիլանչեաններ, տոհմագրութիւն եւ բարեկամութիւն», երկրորդը՝ «Փերիահայոց Ազգագրութիւնից»: Այս գրքերը թերթելիս նկատեցի հեղինակի կատարած հսկայական աշխատասիրութիւնը, սրանք պատմագիտութեան յանձնուելիք գրքեր են մոռացութիւնից փրկելու մի նահապետական գերդաստանի սերունդների շառաւիղը մանրամասնութիւններով եւ փերիոյ գաղառի առանձնակի գիւղերի մասին: Գաղառին առնչող երկրորդ հատորը տպագրութեան ընթացքի մէջ է եղել, երբ ցաւօք հեղինակը միայն առաջին գիրքը տեսնելուց յետոյ հոգին աւանդում է: Նախքան մահը արդէն իսկ երկրորդ եւ երրորդ գրքերի նիւթերը պատրաստ յանձնել էր տպագրութեան: Ողորմած հոգին պատմագրութեան կատարած արժանի ծառայութեան համար ընդմիշտ յիշուելու եւ յիշատակուելու է իր արժէքաւոր պատմական գրքերով:

Յիշատակն արդարոյն օրհնութեամբ եղիցի:

Առաջին երկու գրքերը հրատարակուել են Աւստրալիայի Սիդնիում հովանաւորութեամբ եւ մեկենասութեամբ Հերոս Դիլանչեանի, իսկ խմբագրումը, ձեւաւորումը եւ համակարգչային էջադրումը կատարուել է Աննա Աշոտի Չոքեքչեանի միջոցով: Երրորդ գիրքը տպագրութեան ընթացքի մէջ է:

Հեղինակը՝ խօսք ընթերցողիս «Դիլանչեաններ, տոհմագրութիւն եւ բարեկամութիւն» գրքում գրում է՝ «Ես միշտ ցանկութիւն եմ ունեցել իմանալ, թէ ինչպիսին է եղել Իրանի փերիա գաղառում ապրող հայերի կեանքն ու գործունէութիւնը, այս նպատակն իրականացնելու համար ինձ պէտք էին ճշգրիտ ու հիմնաւոր փաստեր ներկայացնելու գաղառի Ղարղուն գիւղում ապրող մի հնաւանդ տոհմի պատմութիւնը, քանի որ ես ինքս էլ այդ տոհմի մի օղակն եմ... Ժանօթ ու տեղեակ պատմութեանը»: Նա շնորհակալութիւն է յայտնում

Շար.ը էջ 19

մշակութային ժառանգութեան հսկողութեան ներքոյ: Գրքերը գրուել են տոհմի, ապրած գիւղի կամ գաղառի անցեալի պատմութեան՝ Շահ Աբբասեան բռնագողթին յաջորդող շուրջ չորս դարերի կեանքի մասին, որպէսզի վառ պահուի պապերի յիշատակը յետագայ սերունդների սրտերում, անցեալի յիշատակումն ու պահպանումը վառ օրինակ է սերնդաշարունակութեան: Ըստ մեր տեղեկութեան ընթերցողի սեղանին

է դրուել՝ Բուրվարու, Ղարաղանի, Սուլթանաբազի (Քեազազի) եւ Քեամարա գաղառների մասին գրքեր, որոնք արդիւնքն են հետազոտութիւնների եւ պրպտումների շնորհիւ ձեռք բերուած տեղեկութիւնների եւ փաստերի հիման վրայ:

Վերջին օրերին յղուածագրիս յանձնուեց Մասիս Դիլանչեանի միջոցով երկու ծաւալաշատ

THE ARARAT ESKIJIAN MUSEUM
AND
THE NATIONAL ASSOCIATION FOR ARMENIAN STUDIES
AND RESEARCH (NAASR)

Present

THE SINS OF THE FATHERS:
Turkish Denialism and the Armenian Genocide
by
Siobhan Nash-Marshall
Mary T. Clark Chair of Christian Philosophy,
Manhattanville College

Sunday, December 10, 2017, 4:00 p.m.
Ararat-Eskijian Museum-Sheen Chapel
15105 Mission Hills Road, Mission Hills, CA

In 1915 the government of the Ottoman Empire began systematically to rip Western Armenians off the lands where their ancestors had lived since time immemorial. It ordered that Armenian men be murdered, and the Armenian women, children, and grandparents be deported into areas of Syria declared unfit for human life. Most of the Armenians who managed to survive the death march were slaughtered there. In *The Sins of the Fathers*—the first part in *The Betrayal of Philosophy* trilogy—Dr. Siobhan Nash-Marshall connects the total disregard of fact and people, of lands and history that informed the Armenian Genocide and Turkish denial to what is today informing our world and culture.

Siobhan Nash-Marshall holds the Mary T. Clark Chair of Christian Philosophy at Manhattanville College. Author of many academic books and articles on metaphysics and the problem of evil, she also has written books and articles for the general public—*Joan of Arc: A Spiritual Biography* and *What It Takes to be Free: Religion and the Roots of Democracy*. In recent years, Nash-Marshall has devoted a lot of attention to genocide and genocide negationism. *The Sins of the Fathers* is her first book-length treatment of the topic. After the breakout of the war in Syria, Nash-Marshall and some friends founded the Christians In Need Foundation (CINF), through which they attempt to help the ancient Christian cultures of the world which are presently in peril.

For information about the event please contact (747) 500-7585 or
Eskijian@Ararat-eskijian-museum.com

Հրանդ Տինք Հիմնարկի Կազմակերպած «Զմիւռնիա եւ Շրջակայքը» Գիտաժողովը կը Կայանայ Զմիւռնիոյ Մէջ

Հրանդ Տինք Հիմնարկի կազմակերպած «Զմիւռնիա եւ շրջակայքը՝ հասարակական, մշակութային եւ տնտեսական փոփոխութեան հարիւր տարին, 1850-1950» երկօրեայ միջազգային գիտաժողովը կայացաւ 24-25 Նոյեմբերին, Զմիւռնիոյ (Իզմիր) Ահմետ Ատնան Սայկուն արուեստի կեդրոնին մէջ:

Գիտաժողովի բացման խօսքը արտասանեց Այհան Աքթար: Լուսանկարներու ընկերակցութեամբ, Աքթար կը ներկայացնէ 19րդ դարու վերջաւորութեան մինչեւ այսօր երկարող փոփոխութիւնը եւ շեշտը կը դնէ Զմիւռնիոյ բազմամշակոյթ կայսերական քաղաքէն դէպի ազգ-պետութիւն անցումին եւ ապա մշակութապէս եւ տնտեսապէս ինքնամփոփ դառնալուն վրայ: Էլչին Մաճար կը ներկայացնէ բացման զեկոյցը: Մաճար կը մեկնաբանէ 2015ին մահացած Վանկելիս Քելիբիթիի Զմիւռնիոյ պատմութեան նուիրուած գիտական աշխատանքը, ինչպէս նաեւ կ'արժեւորէ այս նիւթին շուրջ Քելիբիթիի նորարական մօտեցումներուն բերած ներդրումները:

«Մեծ փոփոխութեան նախօրեակի Զմիւռնիան» խորագրով առաջին նիստի ընթացքին զեկոյցներ կ'ընթերցուին՝ Այսրն Նահանգի 1913-1917 թուականներու միջեւ նահանգապետ Մուսթաֆա Ռահմի Պէյի եւ 19րդ դարու կէսին սկսեալ Զմիւռնիոյ մէջ Սկովտիական միսիոնարներու Հրեաներու ուղղեալ աշխատանքին մասին: Յաջորդ նիստին նիւթն էր կայսրութեան հանրապետական շրջան անցումի ընթացքի շրջանին մէջ կայացան հասարակական-տնտեսական փոփոխութիւնը եւ փլուզումը: Զեկուցաբերներէն էլլինոր Մորաք, կեդրոնանալով 1922-1925 թուականներուն վրայ, կ'ընդգծէ թէ «ազգային տնտեսութիւն» քաղաքականութեան ներքոյ տնտեսութեան թրջացումը ոչ թէ հարստութիւն բերած է, այլ պատճառ դարձած է աղքատութեան:

19րդ դարու վերջաւորութեան եւ 20րդ դարու սկիզբին Զմիւռնի-

իոյ հասարակական կեանքը նիւթ առնող երրորդ նիստի ընթացքին կ'արծարծուին Յոյն Ուղղափառ համայնքի մարզական գործունէութեան եւ Յոյն ազգային գաղափարախօսութեան միջեւ առնչութիւնը, Զմիւռնիոյ յոյներու հանրամատչելի երաժշտութեան մէջ «Էսթրուտիանթիան» աւանդույթը եւ Զմիւռնահայ համայնքի պաշտօնական տօնախմբութիւններու մասնակցութեան ընդմէջէն «օսմանականացում» գաղափարի տարածման խնդիրը: Յաջորդ նիստի ընթացքին կ'արծարծուի բազմամշակոյթ Զմիւռնիոյ 20րդ դարու փոփոխութիւնները եւ միջազգային դպրոցները: Զեկուցաբերներէն Անդրէաս Պուրութիս կը համեմատէ ոչ-Իսլամ եւ Իսլամ բնակչութեան միջեւ տարբերութիւնները 20րդ դարու սկիզբի Արեւմտեան տեսակի կրթութեան մէջ, մատնանշելով որ Իսլամ աշակերտուհիները դուրս մնացած են իր ուսումնասիրութեան: Գիտաժողովի առաջին օրը վերջ կը գտնէ Զաքարիա Միլտանօղլուի Զմիւռնիոյ հայ պարբերական մամուլը ներկայացնող յատուկ նիստով: Միլտանօղլու իր զեկոյցը կը սկսի ներկայացնելով 1672 թուականին Զմիւռնիոյ մէջ տպագրուած առաջին գիրքով եւ պատկերներու ցուցադրութեամբ կը քննարկէ 1840-1922 թուականներու միջեւ Զմիւռնիոյ մէջ լոյս տեսած 37 պարբերականները:

Գիտաժողովի երկրորդ օրը եւս մեծ թիւով ունկնդիրներ կը ներկայանան: Օրուան առաջին, «Հրդեհ եւ Ցնցում» վերնագիրով նիստին, 1922 թուականի Զմիւռնիոյ Հրդեհին հաւաքական յիշողութեան մէջտեղը եւ անոր հասարակական-հոգեբանական ազդեցութիւնը կը քննարկուի: Այս նիստի ընթացքին կը քննարկուին հրդեհի տեսողական նիւթերու գործածութեան երեկը եւ այսօրը, հրդեհի ընթացքին հաւաքական անձնապանութեան դէպքերը, ինչպէս նաեւ Զինադադարի տարիներուն Յոյն

Շար.ը էջ 19

«Արաս»-էն Նոր Գիրք՝ «Սպասման Սրահին Մէջ»

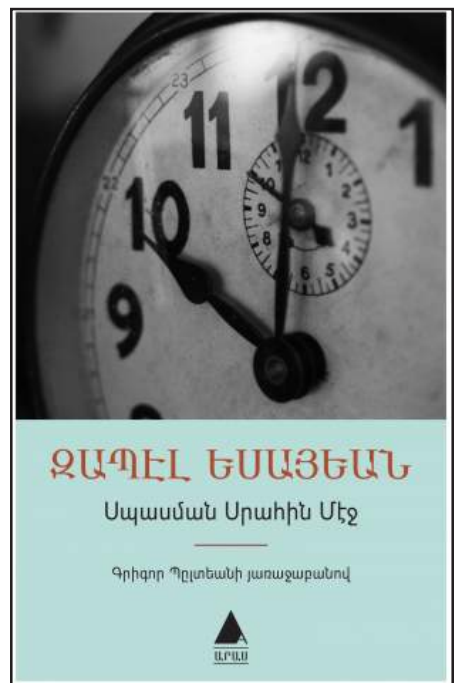
«Սպասման սրահին մէջ» Զապէլ Եսայեանի առաջին վէպն է, որ թերթօնի ձեւով տպագրուած է «Ծաղիկ»-ի մէջ, Սեպտեմբեր 1903-էն սկսեալ:

Արեւմտահայ արձակի կարեւոր դէմքերէն մէկն է Զապէլ Եսայեան, որ իր հանրային գործունէութեամբ ալ ուրոյն տեղ մը կը գրաւէ Ի. դարասկիզբի հայ իրականութեան մէջ: «Սպասման սրահին մէջ» գրագիտուհի տիկնոջ առաջին վէպն է, որ թերթօնի ձեւով տպագրուած է «Ծաղիկ»-ի մէջ, սեպտեմբեր 1903-էն սկսեալ: Փարիզեան կեանքէն առնուած դրուագ մը կը ներկայացնէ գիրքը, ուր երիտասարդ սակայն աղքատ մայր մը՝ էվա, իր վտիտ ստինքներէն բնութեան զլացած կաթը կը փորձէ ապահովել մայրանոցի միջանցքներուն մէջ՝ վկան դառնալով հիւանդանոցի պաշտօնեաներուն անխիղճ վերաբերմունքին: Մէկ կողմէ ալ իր հիւանդ ամուսինը կը խնամէ էվա, որ զգայուն կնոջ յատուկ վերապահութեամբ կ'ընդունի հոգիին խորը, քիչ մըն ալ անգիտակցաբար ծագող սէրը հանդէպ գինք խնամող բժիշկին: «Սպասման սրահին մէջ»-ի այս առաջին հրատարակութեան յառաջաբանը գրի առած է գրագէտ Գրիգոր Պըլտեան:

ԶԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ

Բուն անունով Զապէլ Յովհաննէսեան, ծնած է 1878-ին Սկիւ-

տար: Նախակրթութիւնը ստացած է ծննդավայրի Ս. Խաչ վարժարանին մէջ: Տասնեօթ տարեկանին գացած է Փարիզ եւ հետեւած Սորպոնի գրականութեան դասընթացքին: Հոն ամուսնացած է նկարիչ Տիգրան Եսայեանի հետ: Գրական իր նախափորձերը կատարած է Արշակ Զօպանեանի «Ծաղիկ» եւ «Անահիտ» թերթերուն մէջ: Փրկուած է Մեծ Եղեռնէն, փախչելով Պուլկարիա եւ անկէ անցնելով Կովկաս, ուր տարած է հանրային եւ ազգային կեանքը շահագրգռող աշխատանք: 1920-էն ետք անցած է Եւրոպա: Ազգային գործունէութեան առընթեր զբաղած է նաեւ գաղթականներու եւ որբերու տեղաւորման հարցերով: 1927-ին կ'այցելէ Խորհրդային Հայաստան եւ Փարիզ վերադարձին կը հրատարակէ «Պրոմէթէոս ազատագրուած» հատորը:

1933-ին կը տեղափոխուի Երեւան եւ հոն կը շարունակէ իր գրական գործունէութիւնը: Կը պաշտօնավարէ պետական համալսարանի մէջ, որպէս դասախօս, աւանդելով արեւմտեան երկիրներու գրականութեան պատմութիւն: 1937-ին կը դառնայ Սթանիսլեան բռնութիւններու զոհ. կ'աքսորուի: Հետագային կը յայտարարուի, որ մահացած է 1943-ին

Եթէ կը փնտռէք եզակի գիրք մը ...
Անգուզական՝ գլուխգործոց, հազուագիտ, լուսանկարչական ալպոմ մը,
350 էջոց, 1000 գունաւոր լուսանկարներով եւ լաթակազմ ...

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԲԵՐԷՔ ԶԵՐ ՏՈՒՆ

ԶԱՅՆԵՐ ԼՈՌԻԹԵԱՆ ՄԷՋ
Հեղինակ՝ դոկտոր Կարպիս Տէր-Տէրիայեան

Սուրբ Ծնունդի եւ Նոր Տարուայ լուսազոյն նուէրը:
Շրջագայեցէք գիրքի էջերով դէպի Ատանա, Ձեյրուն, Մարաշ, Խարբերդ, Միս, Այնթապ, Հաճըն, Տիգրանակերտ, Մուսա Լեռ... եւ այլն:

Անմիջապէս հեռաձայնեցէք եւ պատուիրեցէք Ձեր մեկ կամ մեկէ աւելի օրինակները - Հեռ: **(818) 246.2070**

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC

Garine Depoyan

626-755-4773
554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106
ghdepyan@gmail.com

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌԱՊԱՆԾ 130-ԱՄԵԱԿԻ ՆՇՈՒՄԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

պահելու շրջանի հրդեհներէն:

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան «Արեգ» պարախումբի տղաներն ու աղջիկները ներկայացուցին Հնչակեան կուսակցութեան հիմնադրութեան 130-ամեակին նուիրուած պար մը: Ապա բեմ բարձրացաւ ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ, պատմական գիտութիւններու դոկտոր ընկ. Նարեկ Գալստեան: Ան զաղափարական եւ մարտական հսկայ ընտանիք մը համարեց Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ պատրաստակամութիւն յայտնեց նուիրուելու հայրենիք Հայաստանին: Դիտել տալով, որ Հնչակեան կուսակցութիւնը շատ աւելի հին է քան նոյնիսկ ատրպէյճանցի ազգը, ընկ. Գալստեան հաստատեց, որ կուսակցութիւնը նաեւ երիտասարդ եւ ապագայի քաղաքական ուժ է: Անոր համաձայն, միակ եւ այլընտրանք չունեցող կողմնորոշումը այսօր պէտք է ըլլայ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, հակառակ իր բոլոր խնդիրներուն եւ անարդարութեանց: «Այսօր Հայաստանի Հանրապետութիւնը կանգնած է վճռական փոփոխութիւններու առջեւ եւ երկրի հզօրութեան կարեւորագոյն առանցքներէն մէկն է նաեւ հայկական Սփիւռքը», ըսաւ ընկ. Գալստեան: Անոր խօսքով, այսօրուան առաջ նահերթ խնդիրը պէտք է ըլլայ Արցախին նեցուկ կանգնելը եւ անոր անկախութեան ճանաչումը պարտադրելը:

Ընկ. Գալստեան կուսակցութեան պատրաստակամութիւնը յայտնեց իր մարտական եւ կազմակերպչական ուժերը տրամադրելու Արցախին, կոչ ուղղելով ըլլալու կազմակերպուած եւ միաբան, մեր կամքը պարտադրելու համար Ատրպէյճանին: Ան հակիրճ կերպով անդրադարձաւ Հայաստանի մէջ Հնչակեան կուսակցութեան գործունէութեան եւ արձանագրած նորագոյն յաջողութիւններուն:

«Արարատ» օրաթերթի տնօրէնուհի ընկ.հի Անի Եփրեմեան ապրումով ասմունքեց հայրենաշունչ բանաստեղծութիւն մը:

Հայրենի երգիչ Յարութ Մուրատեան ապա մեկնաբանեց «Ախպերս ու Ես», «Տուն իմ Հայրենի» եւ «Հայոց Բանակ» երգերը:

ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան իր խօսքին մէջ նշում կատարեց Հնչակեան կուսակցութեան տարածումի ընդարձակ աշխարհագրութեան, որ կը հասնի ամէն տեղ, ուր հայու բաբախող սիրտ կայ: Անոր համաձայն, ազգային եւ ընկերային պայքարներով լեցուն այս կուսակցութիւնը հաւատարիմ կը մնայ համամարդկային սկզբունքներուն, նաեւ կը շարունակէ գործել իր մօտաւոր եւ հեռավոր նպատակներուն ուղղութեամբ: Ընկ. Քէօշկէրեան կոչ ուղղեց ամրապնդելու Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութիւնը եւ դարբաղեան հարցը լուծելու խաղաղ ու արդար հանգուցարուծմամբ: Դիտել տալով, որ

ՀԱԼԵՊԻ ՄԷՋ ՄԵԾ ՇՈՒՔՈՎ ՆՇՈՒԵՑԱԻ Ս.Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 130-ԱՄԵԱԿԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

աւարտին հաստատուած է այն միտքը, որ կուսակցութիւնը միշտ հաւատացած է հայազգի միասնականութեան եւ Հայաստանի ամբողջականութեան ու յանուն այդ զաղափարի իրագործման՝ մշտապէս թիկունք կանգնած է Հայաստանին:

Ձեռնարկներուն մաս կազմած են նաեւ ՀՄՄԻ փողերախումբն ու սկաուտութիւնը: Մօտ մէկուկէս ժամոց զեղարւեստական յայտագրէն վերջ պարահանդէս տեղի ունեցած է «Քուրթուպա» ճաշարանէն ներս: Հալէպահայ երգիչ Յակոբ Այնթէպլեան յեղափոխական եւ ազգային երգերով ճոխացուցած է մթնոլորտը:

Հնչակեան կուսակցութիւնը միշտ կանգնած է արդար իրաւունքներ ունեցող ժողովուրդներու կողքին, ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան նշեց, որ Հնչակեան կուսակցութիւնը Յեղասպանութեան ճանաչման առնչութեամբ ճիշդ եւ արդիւնաւէտ համարած է աշխատիլ Թուրքիոյ ներքին հրապարակին վրայ, յառաջադէմ կազմակերպութիւններու եւ անհատներու հետ: Անոր համաձայն, այս աշխատանքը արդարացուած է եւ տուած շօշափելի արդիւնքներ, շեղում մտցնելով Թուրքիոյ մէկ հատուածի հասարակական մտածողութեան մէջ:

«Թուրքիոյ մէջէն Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը ընդունողներ գտնելը հաւասար եւ աւելի արդիւնաւէտ աշխատանք է քան այլեւայլ խորհրդարաններու մէջ գանոնք որոնելը», ըսաւ ընկ. Քէօշկէրեան:

Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ Էպս. Փանոսեան իր եզրափակիչ խօսքին մէջ ողջունեց Հնչակեան կուսակցութիւնները ծնած են ժողովուրդի կարիքներէն, ծառայելու համար ժողովուրդին: Ան կոչ ուղղեց հայկական կազմակերպութիւններուն աշխուժացնելու իրենց աշխատանքը, համաշխարհայնացման դժուար պայմաններուն մէջ:

Աւարտին, հայրենի երգիչ Յարութ Մուրատեան կատարեց «Հնչակեան ենք Մենք» երգը, իսկ Մուրատեան, Յովիկ Թաֆրանեան եւ ներկաները միասնաբար երգեցին «Ուխտի Հրաւէր»ը:

**Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին**
T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net

INNOVATIVE
Designs **Manufacturing, Inc.**

idmifurnishings.com

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 29-ԻՆ ԲԱՅՈՒԵՑ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ ԶՈՐԵՐԻ ԶՈՒՇԱՅԱՍԱԼԻՐԸ

Շարունակուած էջ 13-էն

Թեք մոյթերն աւարտող գլխադիրներն եւ առանց երկարածիգ յուշապատի: Յուշարձանի անաւարտ հատուածներն շինարարական աշխատանքները շարունակուեցին մինչեւ 1968 թուականի աշուն: Այդ ընթացքում կեանքի կոչուեց 110 գծամետր երկարութեամբ յուշապատը, աւարտուեցին յարակից տարածքի բարեկարգման եւ հետիոտն ճեմուղիների պատրաստման աշխատանքները: Նախապէս որոշուած էր յուշապատը քանդակապատել: Էսքիզային մշակումը յանձնարարուել էր նկարիչ մոնումենտալիստ Վանիկ Խաչատրեանին: Նա ներկայացրեց որմանքանդակի միասնական գանգուած ներկայացնող դրուագային ու տարամասշտաբ կերպարների համադրման իր տեսլականը: Համադրելով այն յուշարձանի գույն ու լակունիկ կերպարի հետ, ճարտարապետները չհամաձայնուեցին այդ առաջարկութեան հետ: «Հայպետնախձագիծ» ինստիտուտում վերջնական քննարկման ժամանակ Լեւոն Ներսիսեանն առաջարկեց յուշապատը թողնել ասկետիկ մերկութեամբ, քանի որ որմանքանդակը գաղափարապէս աւելորդութիւն է:

Յուշահամալիրը ունի տեխնիկական եւ ծառայողական շինութիւններ, որոնք չեն խաթարում շինութեան ընդհանուր տեսքը:

Յուշարձանի շինարարութիւնը, յիշուելի, ունեցաւ համազգային նշանակութիւն: Շատ հայրեր, դիմեր, ցանկանալով անմասն չմնալ, հանրապետութեան տարբեր գիւղերից ու քաղաքներից աւտոբուսներով շաբաթ, կիրակի օրերին գալիս էին շինարարակ եւ իրենց անհատուց օգնութիւնն առաջարկում շինարարներին:

Ի սկզբանէ, յուշարձանի բացման պաշտօնական արարողութիւնը ծրագրուած էր 1967թ. Ապրիլի 24-ին, սակայն տեղափոխուեց Հայաստանի խորհրդայնացման օրը՝ Նոյեմբերի 29-ին: Բացումը, որին ներկայ էին հանրապետութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, մտաւորականներ, հեռարձակուեց հանրապետական ռադիոյով եւ հեռուստատեսութեամբ:

1968թ. յուշարձանը ներկայացուեց երիտասարդ ճարտարապետների համամիութենական ամենամեայ ստուգատեսին եւարժանացաւ առաջին կարգի դիպլոմի:

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐ

Արթուր Թարխանեան (1932-2006) - ՀԽՍՀ վաստակաւոր (1972), ՀԽՍՀ ժողովրդական ճարտարապետ (1987): Պարգևատրուել է Անանիա Շիրակացու մետալով (1998): Եղել է ՀԽՍՀ Գերագոյն Խորհրդի պատգամաւոր (1980-1989): Դասաւանդել է Երեւանի ճարտարապետութեան եւ շինարարութեան համալսարանում (պրոֆեսոր՝ 1993 թուականից): Նա աւելի քան 20 յուշարձանների ճարտարապետն է, որոնցից են.

• Մեծ եղեռնի զոհերի յուշ-

ճարտարապետ Արթուր Թարխանեան

համալիր (Երեւան, 1967)

• Մարտիրոս Սարեանի յուշարձան (Երեւան, 1986)

• Խորհրդային Հայաստանի 50-ամեակի յուշարձան (Դիլիջան, 1970)

• Շառլ Ազնաւուրի արձան (Գիւմրի, 2001)

Համահեղինակների հետ նրա նախագծով կառուցուել են.

• ՀՀ ԳԱԱ հասարակական գիտութիւնների ինստիտուտների մասնաշէնքերը (1955-1972)

• «Ռոսիա» կինոթատրոնը (1970-1974, ԽՍՀՄ Նախարարների խորհրդի մրցանակ, 1979)

• Երիտասարդութեան պալատը (1970-1985, ՀամԼԿԵՄ մրցանակ, 1981)

• «Զուարթնոց» օդանավակայանը (1981, ՀԽՍՀ Պետական մրցանակ՝ 1985)

• Մարզահամերգային համալիրը (1984, ԽՍՀՄ Պետական մրցանակ՝ 1987)

Սաշուր Քալաշեան (1936)-

ՀԽՍՀ վաստակաւոր ճարտարապետ (1987): 1976-1994 թուականներին եղել է Գիւմրիի գլխաւոր ճարտարապետը: 1995-2000 թուականներին՝ Հայնախագիծ ինստիտուտի գլխաւոր ճարտարապետ, 2000 թուականից՝ փոխտնօրէն:

Քալաշեանի համահեղինակութեամբ կառուցուել են.

• Մեծ եղեռնի զոհերի յուշահամալիրը (Երեւան, 1967)

• Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտը (Երեւան, 1995)

• «Կոմայրի» պետական պատմաճարտարապետական արգելոց-թանգարանը, (Լենինական, այժմ՝ Գիւմրի, 1980, ՀԽՍՀ պետական մրցանակ՝ 1985)

2011-2015 թթ. տեղի ունեցան

ճարտարապետ Սաշուր Քալաշեան

Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիրի հիմնանորոգման աշխատանքները, բարեկարգուեցին Մի-ծեռնակաբերդի ճեմուղին եւ յարակից տարածքը:

1991 թ. Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան հռչակումից յետոյ տարբեր երկրներից ժամանած պաշտօնական պատուիրակութիւնների այցը Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիրը դառնում է աւանդույթ, իսկ արդէն 2002 թ. Մարտի 16-ից՝ ՀՀ պետական արարողակարգի ծառայութեան մասին օրէնքով «Պետական արարողակարգի ծառայութիւն» գործակալութիւնը ստանձնում է այցելութիւնների կարգաւորման պարտաւորութիւնը: Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիր այցելութիւնը դառնում է պետական արարողակարգի անքակտելի մաս՝ հիմնուած կողմերի փոխհամաձայնութեան վրայ:

ՀՀ պետական արարողակարգը ենթադրում է, որ պաշտօնական այցով Երեւան ժամանած պատուիրակութիւնները յարգանքի տուրք են մատուցում Հայոց ցեղասպանութեան զոհերի յիշատակին՝ ծաղիկներ կամ ծաղկեպսակ են դնում յուշահամալիրում, շրջում են թանգարանում, ծառ տնկում:

Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիր են այցելել Հայաստանի Հանրապետութիւն ժամանած հազարաւոր պաշտօնական պատուիրակութիւններ՝ տարբեր երկրների նախագահներ, հոգեւոր առաջնորդներ, աշխարհի տարբեր պետութիւնների խորհրդարանների նախագահներ, խօսնակներ, պատգամաւորներ, կառավարութեան անդամներ, միջազգային կազմակերպութիւնների անդամներ, գիտնականներ, համաշխարհային հեղինակութիւն ունեցող մշակութային գործիչներ:

Նիւթը կազմեցին՝ Գոհար Նանումեանը եւ Արեւիկ Աւետիսեանը

ՑԱՒԱՑԱԿԱՆ

Հանգուցեալ ՍԻՐՈՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առթիւ Տէր եւ Տիկ. Կարօ Պէքարեան իրենց խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, մասնաւորաբար Տիար Արմէն Մարտիրոսեանին եւ Տէր եւ Տիկ. Մարտիկ եւ Հեղինէ Մուրատեաններուն:
Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

Ստացանք

Voice in Silence/Ձայներ Լռութեան մէջ Զեղինակ Դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեան

Մաշտոց Գոյէճի այս տարուան հրատարակութիւնն եղող սոյն գիրք ալպոմն իր մէջ կը պարունակէ բազմահարիւր գերատիպ եւ գունաւոր լուսանկարներ որոնք առնուած են Ատան, Չէյթուն, Վան, Մարաշ, Խարբերդ, Սիս, Այնթէպ, Հաճըն եւ այլ վայրեր կատարուած ուղեւորութիւններու ընթացքին: Անգլերէն լեզուով գրուած սոյն հատորը կը բաղկանայ շուրջ 400 էջերէ եւ շտեմարան մըն է պատմական լուսանկարներու: Այլ խօսքով կենդանի վկան է մեր դարաւոր յուշարձաններուն, վանքերուն եւ ճարտարապետական հոյակապ կոթողներուն: Գիրքին մէջ կան նաեւ տեղեկատուական համապատասխան բացատրութիւններ իւրաքանչիւր վայրին մասին: Գնահատելի աշխատանք մը արդարեւ:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ԸՆՈԱՉԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Handel's Messiah
a Christmas Outreach Sing-A-Long
Sunday, December 17, 2017
at 7:00pm

United Armenian Congregational Church
3480 Cahuenga Blvd. West
Los Angeles, CA 90068

For more informations please call the Church Office at (323) 851-5265

Free for all! Open to the Community!

ԳԻԻՄՐԻԻ ԴՈՄԻԿՈՒՄ ԱՊՐՈՂ 33-ՐԴ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ՏՈՒՆ ՍՏԱՅԱԲ

Դոմիկոմ ապրող Մնխչեանները ընտանիքը նոր բնակարան ստացավ: Տունը, որում անհոգ ու երջանիկ ապրում էին մինչև երկրաշարժը, Մանուչեան փողոցի վրայ էր: Տունը, որում մոռացել էին՝ ինչպիսին են տարրական կենցաղային պայմանները, նոյն Մանուչեան փողոցի վրայ էր:

12 տարի Մնխչեանների ընտանիքը ապրել է տնակում՝ առանց կոմունալ հարմարությունների, բաց յոյսով: Ընտանիքում 6 հոգի են. տատիկն ու պապիկը՝ Շահանդուխտ եւ Արմենակ Մնխչեանները, կինն ու ամուսինը՝ Պարուլըն ու Ռուզաննան, եւ նրանց երեխաները՝ Զուլիեանն ու Արմենակը: Ամուսինն աշխատում է շինարարության խանութում, ընդամենը 50,000 հազար դրամ աշխատավարձով: Կինը չունի մշտական

աշխատանք: Յաւելեալ եկամտի միակ աղբիւրը երեխաների նպաստ է՝ 25.900 դրամ: Նոր կեանքի բանալին Մնխչեանները ստանում են «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամից: «Հայաստան» համահայկական Հիմնադրամը, Ամերիկայում գործող «Հայաստան հիմնադրամ» կազմակերպության բարեր ժան Մարի Ատամիանի աջակցութեամբ, ընտանիքին անակնկալ էր պատրաստել՝ սեփական բնակարան Մուշ թաղամասում:

Մնխչեանների ընտանիքը 33-րդ ընտանիքն է Գիւմրիում, որ դոմիկից տուն է տեղափոխուել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի աջակցութեամբ: Հիմնադրամը Գիւմրիի տնակներում ապրող ընտանիքներին բնակարաններով է ապահովում 2014-ից:

Հրանդ Տինք Հիմնարկի Կազմակերպած

Շարունակուած էջ 15-էն

եւ Հայ համայնքներու միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները: Յաջորդ նիստին, Զմիւռնիոյ անցուդարձը տնտեսական դիտանկիւնէ կը քննարկուի ժամանակաշրջան ունենալով 19րդ դարու վերջին քառորդէն սկսեալ մինչև Հրդեհը եւ անոր անմիջապէս յաջորդող շրջանը: Զեկուցաբերներէն Ումիթ Քուրթ կը մատնանշէ Հրդեհէն ետք պետութեան միջամտութեան, ոչ-իսլամներու գոյքի կողոպուտին դէմ, «լքուած գոյք» օրէնքով պաշտօնական գրաւումին: Թալաթ Ուլուսոյ կ'ըսէ թէ խօսքը ոչ թէ «լքուած գոյքի» մասին է, այլ քաղաքէն բռնի սեռացուած յոյներուն եւ հայերուն պատկանող գոյքին: Գիտաժողովի եօթներորդ եւ

վերջին նիստին կը քննարկուին 1930ականներուն Զմիւռնիոյ մէջ տեղի ունեցած փոքրամասնութիւններու դէմ ազգայնական քարոզարշաւները, Զմիւռնիոյ յոյներուն հետ Յունաստանի մէջ կայացած հարցազրոյցներու հիման վրայ շրջանի մշակոյթի մէջ հասարակական սեռացումութեան դերերը եւ ինքնութիւնները, ինչպէս նաեւ երեք Զմիւռնիոյ յոյներու յուշերը:

Գիտաժողովը կը հասնի իր աւարտին Այհան Աքթարի ընդհանուր եզրակացութիւններու տեղ տրուած փակման խօսքով: Ամբողջ երկու օր տեւած զեկոյցները «Զմիւռնիոյ վերելքը եւ անկումը» խորագրին տակ հաւաքելէ ետք, Աքթարի ինչէ թէ թրքացումի քաղաքականութիւններու շրջանակին մէջ 20րդ դարու ընթացքին անընդհատ շարունակ-

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԶՈՅԳ ԳՐՔԵՐ

Շարունակուած էջ 14-էն

Խուղան, Թեմրազ, Մինաս, Ասատուր եւ Անդրանիկ Դիւլանչեաններին, Պետրոս եւ Զանի Ղարիբեաններին, Աթանէս, Գասպար եւ Մայիս Զաքարեաններին այս գրքի աշխատանքում իրեն օգնելու համար: Հեղինակը տասնչորս առանձին գլուխներով ներկայացնում է Դիւլանչեանների արդարեւ բազմանդամ գերդաստանի տոհմածառը, բազմաբովանդակ տեղեկութիւններով՝ ծնունդ, գործ, ամուսնութիւն, զաւակների քանակ, շառաւիղներ, խնամութիւն, բնութագրեր, ուսում, ունեցուածք, արտերի, անասունների քանակ, գոմերի եւ տների տարածքների քարտէզներ, լուսանկարներ, կտակներ, մահ եւ այլն: Գիրքը ընդգրկում է 240 էջ պատկերներով եւ քարտէսներով:

Նրա «Խօսք ու գրոյց» գլխի ներքոյ ներկայացուած են հարցազրոյցներ, հեքիաթներ, պատմուածքներ, առակներ, բառացանկ, վերջաբանի փոխարէն եւ յաւելում: «Վերջաբանի փոխարէն» վերնագրի տակ հեղինակը խոր ցաւով է գրում հայութեան անցեալի պատմութեան առնչող՝ «Երբ ուսումնասիրում ենք հայ ժողովրդի պատմութիւնը, հոգեպէս վրդովւում ենք, որ հայոց աշխարհը դարեր շարունակ պատերազմի թատերաբեմ է եղել՝ կոտորածներ եւ ջարդեր...աւերուել եւ հայաթափ են եղել մեր շէն ոստանները, նրա զաւակները ցրուել են աշխարհով մէկ՝ սկիզբ դնելով բազում հայկական գաղթօճախներին...»:

Ինչպէս վերեւում նշուած է՝ երկրորդ գիրքը՝ «Փերիոյ հայոց ազգագրութիւնից» աշխատասիրութեան առաջին գիրքն է 299 էջերով (պատկերների եւ քարտէզների հետ, ինչը հոյակապ նկարներ փերիոյ գիւղական կեանքից պատկանում են կերպարուեստագէտ՝ Սմբատ տէր Կիւրեղեանի վրձինին): Գիրքը ներառում է գաւառի հողագործութեան առնչող կանոնակարգի, հողատարածքի, գործիքների, հասարակական մարդկային նյութերի, վարք ու բարքի, նիստ ու կացի, մշակութային սովորութիւնների, կուսակցութիւնների եւ մէկ առ մէկ գիւղերի կեանքի մասին տեղեկութիւններ:

Գրքի յառաջաբանում խմբագիր Աննա Չոքեքչեանը ներկայացնում է հեղինակի բնութագիրը՝ կենսագրութիւնը: Ներկայացնէ մէկ հատուածը՝ «Նա ծնուել է 1923 թ. Փերիոյ Ղարղուն գիւղում, մանուկ հասկում կորցնում է մօրը, հօր գուրգուրանքի ներքոյ է մեծանում (Դիւլանչին հօր մասին գրել է՝ «Նա ինձ համար թէ հայր եղաւ, թէ՛ մայր»), գիւղական դպրոց է աւարտում: Նա ուշիմ եւ հետաքրքրասէր խառնուածքով իր գիտելիքները զարգացնում է ինքնաշխատութեամբ: Նա ամուսնանալով ինչը զաւակ է ունենում՝ չորս տղոց, հինգ դուստր: Նա 1969ին ընտանիքով հայրենադարձում է, ապրում, աշխատում, աշխատասիրում է այդ գրքերը եւ

մահկանացուն կնքում է 2016-ին, 93 տարեկան հասկում, էջմիածնում»: Նա չմտածեց արտագաղթելու մասին, նա հայրենասէր էր ու ազգասէր, տարած ու կատարած աշխատանքը վկան է իր մտածելակերպի: Հեղինակի առաջաբան գրութեան մէջ ասուած է՝ «Աշխատել եմ ընտրել այնպիսի տեղեկութիւններ, որոնք երբեք գրի չեն առնուած...գրածիս ու թսուին տոկոսից աւելին հիմնուած է իմացածիս, տեսածիս եւ լսածիս վրայ: Աշխատանքիս նպատակն է՝ գրառել եւ պահպանել Փերիա գաւառի հայութեան 370 տարիների պատմութեան վեաբերող նիւթեր»:

Հեղինակը Փերիա գաւառը նկատի է առել երեք գլխաւոր մասերի՝ Վերին Փերիա, Միջին Փերիա եւ Ներքին Փերիա, ընդհանուր 25 գիւղեր, որոնց տարածքներում գտնուող գիւղերի մասին բովանդակալից եւ մանրակրկիտ տուեալներով տեղեկութիւններ է ներկայացրել քարտէզների վրայ նշումներով:

«Աշխատութիւններ» գլխի ներքոյ Դիւլանչին ի մի է հաւաքել բոլոր գրողների այն գործերը՝ պատմական, գեղարուեստական, յիշատակումներ եւ այլն, որոնք անդրադարձել են փերիահայութեան պատմութեան թուով 44 գրքեր, տետրակներ, թերթեր, յօդուածներ եւ տարատեսակ գրութիւններ: Նշենք մի քանիսի անունները ի մասնաւորի՝ Առաքել Դաւրիժեցու՝ «Պատմութիւն հայոց», Լեւոն Մինասեանի՝ «Պատմութիւն Փերիահայերի 1606-1956» եւ ուրիշներ:

Այսու գրութեամբ մեր գնահատանքի եւ ուրախութեան խօսքն ենք յայտնում այս կարեւոր գրքերի հրատարակութեան համար, որոնց լոյս ընծայման մէջ իրենց դերակատարութիւնն են ունեցել Հերոս Դիւլանչեանը եւ Աննա Չոքեքչեանը, թող որ ողորմած հոգի Դիւլանչու հոգին խաղաղութեան մէջ հանգչի, որ իր երկար տարիների տքնաշան աշխատանքը հանրութեան է ներկայացուել որպէս անմեռ յիշատակ իր իմաստալից կեանքի:

Կը յուսամ այս սեղմ ու ամփոփ յօդուածով արդարացրած լինեմ իմ ջանքերը, քանզի հնարաւոր չէ գրքերի բովանդակութեան լայն ներկայացում կարճ ու սահմանափակ գրախօսականով, ուստի հետաքրքրողները թող գրքերը ձեռք բերեն բովանդակ տեղեկութիւններ ստանալու Դիւլանչեանների սերունդների եւ Փերիոյ գիւղերի մասին:

Յօդուածս աւարտում եմ ողորմած հոգի Դիւլանչու այս պարբերութեամբ՝ «Իմ աշխատութիւններս ինչքանով են յաջողուել, դու պիտի դատես սիրելի ընթերցող, բաց հաւատացնում եմ, որ այս պահին, երբ հասնում եմ վերջին վերջակէտիս, սիրտս մի քիչ թեթեւացած է ու խիղճս հանգիստ, ինչպէս ամէն լաւ ու բարի գործ արած մարդու մօտ է լինում: Ուրեմն թոյլ տուէք ասելիքս վերջացնեմ մեր պապերի իմաստուն խօսքով»:

Անմեղադիր լերուք, կար իմ այս էջ»:

ուած կողոպուտը եւ բռնագրաւումը «տեղական եւ ազգային» վերնախաւ մը ստեղծելու նպատակին չէ հասած:

Գիտաժողովի տեսանկյունները յառաջիկայ օրերուն պիտի տեղադրուին www.hrantdink.org կայքէջին վրայ:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԱԱ-2018-ի խմբերի փճակահանութեան Արդիւնքները

FINAL DRAW			
DRAW RESULTS			
GROUP A RUSSIA SAUDI ARABIA EGYPT URUGUAY	GROUP B PORTUGAL SPAIN MOROCCO IR IRAN	GROUP C FRANCE AUSTRALIA PERU DENMARK	GROUP D ARGENTINA ICELAND CROATIA NIGERIA
GROUP E BRAZIL SWITZERLAND COSTA RICA SERBIA	GROUP F GERMANY MEXICO SWEDEN KOREA REPUBLIC	GROUP G BELGIUM PANAMA TUNISIA ENGLAND	GROUP H POLAND SENEGAL COLOMBIA JAPAN

Մոսկուայի Կրեմլի պալատում տեղի ունեցաւ 2018թ. աշխարհի առաջնութեան եզրափակիչ մրցաշարի խմբային փուլի վիճակահանութիւնը: Յունիսի 14-ին Մոսկուայի «Լուժնիկի» ստադիոնում կայանալիք բացման խաղում Ռուսաստանի հաւաքականը կը խաղայ Սաուդեան Արաբիայի թիմի հետ:

- A խումբ. Ռուսաստան, Սաուդյան Արաբիա, Եգիպտոս, Ուրուգուայ:
- B խումբ. Պորտուգալիա, Սպանիա, Մարոկկո, Իրան:
- C խումբ. Ֆրանսա, Աւստրալիա, Պերու, Դանիա:
- D խումբ. Արժենտինա, Իսլանդիա, Խորվաթիա, Նիգերիա:
- E խումբ. Բրազիլիա, Շուեյցարիա, Կոստա Ռիկա, Սերբիա:
- F խումբ. Գերմանիա, Մեքսիքո, Շուեդիա, Հարաւային Գորեա:
- G խումբ. Բելգիա, Պանամա, Թունիսի, Անգլիա:
- H խումբ. Լեհաստան, Սենեգալ, Կոլումբիա, Ճափոնիա:

Աշխարհի առաջնութիւնը կ'անցկացուի Յունիսի 14-ից Յուլիսի 15-ը Ռուսաստանի 11 քաղաքներում՝ Մոսկուայում, Սանկտ Պետերբուրգում, Սոչիում, Կազանում, Նիժնի Նովոքորոզում, Սարանսկում, Սամարայում, Դոնի Ռոստովում, Վոլգոգրադում, Կալինինգրադում եւ Եկատերինբուրգում:

«Մանչեսթեր Սիթին» Կրկնեց Պրեմիեր Լիգայի Յաղթական Շարքի Ռեկորդը

«Մանչեսթեր Սիթին», Պրեմիեր լիգայի 15-րդ տուրում 2:1 հաշուով յաղթելով Լոնդոնի «Վեստ Հեմին», կրկնել է Անգլիայի առաջնութեան յաղթական շարքի ռեկորդը, որը պատկանում է 4 թիմերի:

Դա իրենց Գուարդիոլայի գլխավորած թիմի 13-րդ անընդմէջ յաղթանակն էր Պրեմիեր լիգայում: Նախկինում Անգլիայի առաջնութիւնում ալգլիսի յաղթական շարք ունեցել էին միայն «Պրեստոնը» եւ «Սանդերլենդը» (1891/92 մրցաշրջանում), «Արսենալը» (2001/02) եւ «Չելսին» (2016/17), յայտնում է GracenoteLive-ը:

Եթէ «Մանչեսթեր Սիթին» յաջորդ խաղում հաղթի «Մանչեսթեր Եունայթեդին», կը սահմանի բաձարձակ ռեկորդը:

Յիշեցնենք, որ 15-րդ տուրից յետոյ Խոսեպ Գուարդիոլայի թիմը 8 միաւոր գերազանցում է երկրորդ տեղում գտնուող «Մանչեսթեր Եունայթեդին»:

«Արսենալ» - «Մանչեսթեր Եունայթեդ»՝ 1-3

Անգլիայի առաջնութեան 15-րդ տուրի կեդրոնական խաղում «Մանչեսթեր Եունայթեդը» Լոնտոնում խաղաց «Արսենալի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 3:1 հաշուով:

Արդէն մեկնարկում հիւրերը օգտուեցին «Արսենալի» պաշտպանութեան անկազմակերպ խաղից եւ էկուադորցի կիսապաշտպան Լուիս Անտոնիո Վալենսիայի ու անգլիացի կիսապաշտպան Ջեսի Լինգարդի գոլերի շնորհիւ 12 րոպէսում զգալի առաւելութիւն ստացան՝ 2:0:

Ընդմիջումից յետոյ ֆրանսիացի Արսէն Վենգերի գլխավորած թիմը ֆրանսացի յարձակուող Ալեքսանդր Լիակազեթի գոլի շնորհիւ կրճատեց տարբերութիւնը, սակայն Լինգարդը նաեւ իր երկրորդ գոլը խփեց եւ պորտուգալացի ժոզէ Մուրիլյոյի ղեկավարած թիմի համար ապահովեց հանգիստ վերջնամաս, թէեւ 74-րդ րոպէին «Մանչեսթեր Եունայթեդի» ֆրանսիացի կիսապաշտպան Պոլ Պոզբան կոպիտ խաղաց էկստր Բելլերինի դեմ եւ հեռացուեց: Մանչեսթերեան թիմը կարողացաւ մնացած ժամանակում յստակ պաշտպանուել եւ հանդիպումն ավարտել յաղթանակով:

«Բարսելոնան» Միաւորներ Կորցրեց Տանը

Սպանիայի առաջնութեան 14-րդ տուրում «Բարսելոնան» ընդունեց Վիգոյի «Սելտային» եւ բաւարարուեց 1 միաւորով: Կատալոնական թիմի կազմում աչքի ընկան արգենտինացի Լիոնել Մեսին ու ուրուգուայցի

Անպարտելի Արսէն Գուլամիրեանի Զերթական Յաղթանակը՝ Նոկաուտով

Առաջին ծանր քաշային կարգում հանդէս եկող Արսէն Գուլամիրեանը հերթական յաղթանակն է տարել պրոֆեսիոնալ ռինգում: Յրանապայտ կայացած մենամարտում 30-ամեայ բռնցքամարտիկը նոկաուտի է ենթարկել բրազիլացի Հեմիլթոն Վենտուրային: Պրոֆեսիոնալ ռինգում 22 մենամարտ անցկացրած Արսէն Գուլամիրեանը շարունակում է անպարտելի մնալ: 22 յաղթանակները 14-ում նա առաիելութեան է հասել նոկաուտով:

Դորամոնդի «Բորուսիան» Զետեւում է Զերիխ Միթթարեանի Շուրջ Ստեղծուած Իրավիճակին

Դորամոնդի «Բորուսիան» հետեւում է «Մանչեսթեր Եունայթեդի» կիսապաշտպան Հենրիխ Միթթարեանի շուրջ ստեղծուած իրավիճակին:

Express.co.uk-ի համաձայն՝ գերմանական ակումբը դէմ չէ վերադարձնել Հայաստանի հաւաքականի աւագին, որը յայտարարուել է «Մանչեսթեր Եունայթեդի» վերջին 5 խաղերից միայն մէկին՝ դուրս գալով փոխարինման:

Վերջերս «Մանչեսթեր Եունայթեդի» գլխաւոր մարզիչ ժոզէ Մուրիլյոն յայտնել էր, որ դժգոհ է Միթթարեանի ելույթից վերջին 4-5 խաղերում: Դրանից յետոյ 28-ամեայ կիսապաշտպանը սկսել էր լրացուցիչ մարզումներ անցկացնել մարզասրահում, որպէսզի վերադարձնի տեղն անգլիական ակումբի մեկնարկային կազմում:

Նշուում է, որ է «Մանչեսթեր Եունայթեդը» կը փորձի վաճառել Հենրիխ Միթթարեանին, եթէ յաջողուի ձեռք բերել Լոնտոնի «Արսենալի» կիսապաշտպան Մետոթ Օզիլին: Գերմանիայի ազգային հաւաքականի 29-ամեայ ֆուտպոլիստի գործող պայմանագիրն ավարտուում է այս մրցաշրջանի վերջում:

Յիշեցնենք, որ Հենրիխ Միթթարեանը Դորամոնդի «Բորուսիան» հանդէս եկել է 2013-2016 թվականներին:

Եւրա Մովսիսեանին Զրաւիրում Են Եւրոպա, Արաս Օզբիլիսին՝ Ռուսաստան

Ֆուտպոլային գործակալ Տիգրան Մկրտիչեանը հաստատել է, որ ղազախական ակումբները հետաքրքրուած են ամերիկեան «Ռեալ Սոլթ Լէյքքի» յարձակուող եւրա Մովսիսեանի եւ թուրքական «Բեշիկթաշի» կիսապաշտպան Արաս Օզբիլիսի ծառայութիւններով:

Մովսիսեանի ու Օզբիլիսի տեղափոխութիւններով զբաղուող գործակալի խօսքով՝ Ղազախաստանից ստացուած առաջարկներն առաջնային չեն հայ ֆուտպոլիստների համար:

«Իրականում, այդ հարցով բանակցութիւններ ընթանում են, սակայն կան շատ մանրուքներ: Օրինակ՝ 2 ֆուտպոլիստների աշխատավարձի հարցը: Եթէ եւրա Մովսիսեանի պայմանագիրը «Ռեալ Սոլթ Լէյքքի» հետ ավարտուում է, ապա Արաս Օզբիլիսը մնում է «Բեշիկթաշի» խաղացող: Նրանց՝ Ղազախաստան տեղափոխուելու հաւանականութիւնն իրական է, սակայն դա առաջնային տարբերակ չէ ֆուտպոլիստների համար: Պէտք է հասկանալ, որ եւրոպայում Արասն ունեն կարիերան շարունակելու եւս մի քանի տարբերակներ: Մովսիսեանին հրաւիրում են Եւրոպա, իսկ Օզբիլիսին՝ Ռուսաստան: Դեռ պարզ չէ, թէ ինչպէս ամէն բան կը դասաւորուի:

Լուիս Սուարեսը, սակայն պահել յաղթական հաշիւը էոնեստո Վալվերդեի գլխավորած թիմին չյաջողուեց՝ 2:2:

«Բարսելոնան» 36 միաւորով շարունակում է գլխավորել մրցաշարային աղիւսակը: «Սելտան» 18 միաւորով 8-րդ տեղում է: